

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție

- 2017 -

CHIȘINĂU - 2017

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

Cuprins:

CAPITOLUL 1 - PREZENTARE GENERALĂ A CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE.....	3
1.1. Analiza generală a activității instanței supreme în anul 2017.....	3
1.2. Rolul instanței supreme în unificarea practicii judiciare	3
1.3. Acces și încredere în justiție. Transparență și integritate.....	8
1.4. Formarea profesională a magistraților și colaboratorilor instanței.....	20
CAPITOLUL 2 - ANALIZA ACTIVITĂȚII COLEGIILOR.....	23
2.1. Prezentare generală a indicatorilor statistici relevanți.....	23
2.2. Analiza activității Colegiului Penal.....	26
2.3. Analiza activității Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ.....	30
CAPITOLUL 3 - ACTIVITATEA SECȚIILOR ȘI DIRECȚIILOR.....	37
3.1. Secția Documentare Procesuală a Cauzelor Penale.....	37
3.2. Secția Documentare Procesuală a Cauzelor Civile, Comerciale și de Contencios Administrativ.....	38
3.3. Plenul Curții Supreme de Justiție.....	40
3.4. Direcția Monitorizare și Relații cu Publicul.....	41
3.5. Direcția Drepturile Omului și Cooperare Externă.....	42
3.6. Direcția Generalizare și Sistematizare a Practicii Judiciare.....	46
3.7. Secția Legislație.....	46
3.8. Direcția Interpreți și Traduceri.....	48
3.9. Direcția Resurse Umane.....	49
3.10. Direcția Asigurare Organizatorică și Economico-Administrativă.....	49
CONCLUZII.....	51

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -
Aprobat prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție
nr. 1 din 05 februarie 2018

CAPITOLUL 1 - PREZENTARE GENERALĂ A CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE

1.1. Analiza generală a activității instanței supreme în anul 2017

Curtea Supremă de Justiție își desfășoară activitatea de judecată, potrivit legii și judecă litigiile stabilite de lege, în competența sa.

În cadrul Curții Supreme de Justiție funcționează Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ, Colegiul Penal și alte colegii constituite de către Plenul Curții, după categoriile cauzelor (complete, permanente, specializate, pentru examinarea litigiilor, ce țin de aplicarea Legii insolvenței, complete permanente, specializate pentru examinarea contestațiilor împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii și hotărârilor împotriva Consiliului Superior al Procurorilor).

Ca instanță de control judiciar de ultim grad, Curtea Supremă de Justiție are rolul de a îndrepta erorile de interpretare și aplicare a legii din hotărârile celorlalte instanțe, oferind, prin deciziile sale, raționamente juridice și argumente pertinente, ce constituie îndrumare de jurisprudență pentru toate celelalte instanțe.

Volumul general de activitate

În anul 2017, volumul general de activitate al Curții Supreme de Justiție a înregistrat o scădere față de nivelul anului 2016. Dacă în anul 2016, pe rolul Curții Supreme de Justiție s-au aflat **13096** de cauze, dintre care **12097** au fost examinate, în perioada de referință, pe rolul instanței s-au aflat **10675** de cauze sau cu 18% mai puțin, dintre care au fost examinate **9788** de cauze.

Din analiza datelor statistice se constată că, în comparație cu anul 2016, activitatea anului 2017 a fost marcată de scăderea cu 2421 de cauze, aflate pe rolul instanței, împrejurare ce a determinat o scădere cu 2309 cauze examinate.

Descrierea detaliată a datelor statistice se regăsește în prezentarea activității instanței, la compartimentul *Exercitarea actului de justiție*.

1.2. Rolul Curții Supreme de Justiție în unificarea practicii judiciare

Realizarea actului de justiție la parametri de calitate și de eficiență, care să asigure garantarea securității juridice a persoanelor și a bunurilor acestora, are ca premisă esențială interpretarea și aplicarea unitară a legii, pe întreg teritoriul țării, de către instanțele de judecată.

Potrivit atribuțiilor ce i s-au stabilit, prin dispozițiile Legii nr. 789 din 26 martie 1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, republicată, cu modificările ulterioare, Codului de procedură civilă și Codului de procedură penală, instanța supremă asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, generalizează practica judiciară și analizează statistica judiciară proprie, dă explicații din oficiu în chestiunile de practică judiciară, ce nu țin de interpretarea legilor și nu au caracter obligatoriu pentru judecători, elaborează și adoptă hotărâri explicative, în

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

vederea aplicării uniforme a legislației materiale și procesuale, de către toate instanțele judecătorești, emite avize consultative cu privire la modul de punere în aplicare a legii, recomandări.

Pe parcursul anului 2017, Curtea Supremă de Justiție și-a continuat și intensificat acțiunile, menite să asigure îndeplinirea rolului de unificare a practicii judiciare la nivel național, prin mai multe modalități.

În materie civilă:

➤ hotărâri explicative - 1:

- Hotărârea nr. 1 din 06.02.2017 „Cu privire la aplicarea unor prevederi ale legislației în domeniul protecției mărcilor”.

➤ hotărâri de modificare și completare a unor hotărâri explicative - 26:

- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 4 din 24.12.2010 „Cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale” (nr. 11 din 15.05.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 35 din 24 octombrie 2003 „Cu privire la practica judiciară de aplicare a unor prevederi ale Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice” (nr. 12 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 2 din 30 martie 2015 „Cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a prevederilor legale la soluționarea unor chestiuni în cadrul examinării litigiilor, în care părțile au încheiat convenția de arbitraj” (nr. 13 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 3 din 25 aprilie 2016 „Cu privire la practica judiciară de examinare a pricinilor civile cu element de extraneitate” (nr. 14 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 4 din 07 iulie 2008 „Cu privire la practica judiciară cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică și declararea persoanei dispărută fără urmă sau decedată” (nr. 15 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 5 din 04 februarie 2005 „Cu privire la practica soluționării unor litigii ce rezultă din relațiile de credit bancar” (nr. 16 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 8 din 24 decembrie 2012 „Cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral și material, cauzat persoanelor deținute prin violarea art. 3, 5, 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale” (nr. 17 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 9 din 09 decembrie 2013 „Privind practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației ce ține de recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și hotărârilor arbitrale străine (nr. 18 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 5 din 21.12.2015 „Cu privire la practica judiciară de soluționare a pricinilor, privind atestarea provenienței copilului” (nr. 20 din 16.10.2017);

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 6 din 17.11.2014 „Cu privire la practica judiciară de examinare a pricinilor civile, privind decăderea din drepturile părintești” (nr. 21 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 2 din 30.03.2009 „Cu privire la unele chestiuni apărute în practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației, la soluționarea litigiilor ce țin de contractele de donație și de înstrăinare a bunului, cu condiția întreținerii pe viață”(nr. 22 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 4 din 15.04.2013 „Privind practica judiciară de soluționare de către instanțele judecătorești a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei” (nr. 23 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 7 din 24.12.2012 „Cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a unor prevederi ale Legii cu privire la libertatea de exprimare” (nr. 24 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 2 din 27.03.2006 „Cu privire la aplicarea unor dispoziții ale Codului civil și ale altor acte normative, referitoare la dreptul de proprietate privată asupra imobilelor, inclusiv asupra construcțiilor anexe” (nr. 25 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 2 din 28.05.2012 „Privind practica judiciară de soluționare de către instanțele judecătorești a cauzelor, referitoare la suspendarea (sistarea și retragerea) licențelor ce vizează activitatea de întreprinzător” (nr. 26 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 8 din 22.12.2014 „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației funciare” (nr. 27 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 12 din 27.11.2009 „Cu privire la aplicarea unor prevederi ale legislației, referitoare la răspunderea cărașului în contractul transportului de bunuri” (nr. 28 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 38 din 22.11.2004 „Cu privire la aplicarea prevederilor legale ce țin de dizolvarea agenților economici” (nr. 29 din 16.10.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 1 din 26 decembrie 2011 „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației privind libertatea de întrunire și libertatea de asociere, prin prisma articolului 11 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale” (nr. 30 din 04.12.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 3 din 24 decembrie 2010 „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației ecologice, în cadrul examinării cauzelor civile” (nr. 31 din 04.12.2017);

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 8 din 24 decembrie 2010 „Cu privire la unele chestiuni referitoare la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației, la soluționarea litigiilor legate de contractele de împrumut” (nr. 32 din 04.12.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 11 din 03.10.2005 „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează obligația uneia dintre părțile contractului individual de muncă de a repara prejudiciul cauzat celeilalte părți” (nr. 33 din 04.12.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 9 din 22.12.2014 „Privind practica judiciară a examinării litigiilor, care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă” (nr. 34 din 04.12.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 1 din 07.07.2008 „Cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează nulitatea actului juridic civil” (nr. 35 din 04.12.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 1 din 25.04.2016 „Cu privire la practica aplicării unor prevederi ale legislației, privind dreptul de autor și drepturile conexe” (nr. 36 din 04.12.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 5 din 24.12.12 „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației, privind regimul juridic al adopției” (nr.37 din 04.12.2017).

➤ **recomandări - 4:**

- Recomandarea nr. 96 din 08.02.2017 „Cu privire la acordarea, prin procură, a împuternicirilor terțului de a încheia contract de asistență juridică și de a semna mandatul cu avocatul”;
- Recomandarea nr. 98 din 12.04.2017 „Cu privire la particularitățile aplicării art. 624, 630 Cod civil al Republicii Moldova, pentru examinarea contestațiilor, în ordinea art. 144 Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012”;
- Recomandarea nr. 99 din 14.04.2017 „Cu privire la interpretarea normelor de drept ce vizează termenele de procedură”;
- Recomandarea nr. 100 din 18.07.2017 „Privind unele aspecte ale reprezentării persoanelor juridice în procesul civil”.

➤ **note informative - 11:**

- Notă informativă privind remiterea cauzelor la rejudecare de către Curtea Supremă de Justiție, pe anul 2016;
- Generalizarea practicii judiciare, referitoare la examinarea pricinilor civile, legate de asigurarea obligatorie și facultativă a transportului auto;
- Notă informativă privind practica judiciară, referitoare la litigiile apărute în legătură cu importul și înmatricularea mijloacelor de transport auto, pe teritoriul RM;
- Generalizarea practicii judiciare privind unele aspecte, referitoare la examinarea pricinilor de insolvență;
- Notă informativă privind practica examinării, de către CSJ, a cererilor de revizuire, pe anul 2016;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- Notă informativă privind erorile judiciare, comise de către instanțele de apel, la judecarea pricinilor civile (sem. I);
- Notă informativă privind practica aplicării, de către instanțele judecătorești, a unor prevederi ale legislației, privind protecția mediului înconjurător;
- Notă informativă privind erorile judiciare, comise de către instanțele de apel, la judecarea pricinilor civile (sem. II);
- Notă informativă privind aplicarea, de către instanțele judecătorești, a prevederilor legislației din domeniul concurenței;
- Notă informativă privind strămutarea pricinilor civile la o altă instanță;
- Notă informativă privind practica judiciară de examinare a pricinilor, privind contestarea refuzului Ministerului Afacerilor Interne al RM și a Inspectoratului General al Poliției din cadrul Ministerului Afacerilor Interne de a calcula vechimea în muncă, cu avantaje, a persoanelor care au efectuat serviciul în cadrul Batalionului serviciului escortă și pază.

➤ **sesizarea Curții Constituționale - 3:**

- Sesizarea nr. 4s-1 din 20.02.2017 asupra constituționalității articolului 55 (1) din Legea privind organizarea judecătorească nr. 514-XIII din 6 iulie 1995, a Hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției de administrare a instanțelor judecătorești nr. 650 din 26 mai 2016 și a articolelor 10 (1), 11 (3) și 12 (2) din Legea cu privire la Agentul guvernamental nr. 151 din 30.07.2015 (neexaminată);
- Sesizarea nr. 4s-2 din 03.04.2017 asupra constituționalității articolului 10¹ alin. (1) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor (Hotărârea Curții Constituționale nr. 15 din 02.05.2017 de admitere parțială);
- Sesizarea nr. 4s-3 din 05.06.2017 asupra constituționalității articolului II din Legea nr. 290 din 16 decembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Hotărârea Curții Constituționale nr. 25 din 27.07.2017 de admitere).

În materie penală:

➤ **hotărâri explicative - 2:**

- Hotărârea nr. 7 din 15.05.2017 „Cu privire la aplicarea legislației, referitoare la răspunderea penală pentru abuzul de putere sau abuzul de serviciu, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, precum și neglijența în serviciu;
- Hotărârea nr. 9 din 15.05.2017 „Cu privire la practica judiciară, referitor la liberarea de la executarea pedepsei a persoanelor grav bolnave”.

➤ **hotărâri de modificare și completare a unor hotărâri explicative - 9:**

- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 16 din 07 noiembrie 2005 „Cu privire la practica judiciară, în procesele penale despre șantaj” (nr. 3 din 15.05.2017);
- Pentru modificarea și completarea Hotărârii Plenului CSJ nr. 20 din 08.07.1999 „Despre practica judiciară cu privire la aplicarea legislației examinării cauzelor penale, referitor la încălcarea a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport, în cadrul regulilor de securitate” (nr. 4 din 15.05.2017);

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 23 din 29.10.2001 „Cu privire la practica judiciară, în cauzele penale, despre fabricarea sau punerea în circulație a banilor falși (art. 84 CP)” (nr. 5 din 15.05.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 4 din 19 iunie 2006 „Cu privire la practica judiciară, în cauzele penale despre huliganism” (nr. 6 din 15.05.2017);
- De modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 11 din 22.12.2014 „Cu privire la aplicarea legislației, referitoare la răspunderea penală, pentru infracțiunile de corupție” (nr. 8 din 15.05.2017);
- Pentru modificarea și completarea Hotărârii Plenului CSJ nr. 2 din 26.12.2011 „Cu privire la practica judiciară de aplicare a legislației penale, ce reglementează circulația substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogilor lor și a precursorilor” (nr. 10 din 15.05.2017);
- Pentru modificarea și completarea Hotărârii Plenului CSJ nr. 23 din 28.06.2004, cu modificările și completările ulterioare „Cu privire la practica judiciară, în procesele penale, despre sustragerea bunurilor” (nr. 39 din 18.12.2017);
- Pentru modificarea și completarea Hotărârii Plenului CSJ nr. 5 din 24.12.2010, cu modificările și completările ulterioare „Privind practica judiciară, în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale” (nr. 40 din 18.12.2017);
- Pentru modificarea și completarea Hotărârii Plenului CSJ nr. 11 din 24.12.2012, cu modificările și completările ulterioare „Cu privire la practica judiciară, în cauzele penale, referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art. 145-148 CP al RM)” (nr. 41 din 18.12.2017).

➤ **recomandări - 1:**

- Recomandarea nr. 97 din 02.09.2017 „Cu privire la aplicarea prevederilor din Legea nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, de către instanțele judecătorești”.

➤ **note informative - 4:**

- Notă informativă privind efectuarea justiției, la Curtea de Apel Chișinău;
- Identificarea erorilor judiciare, comise de către instanțele de apel (sem. I);
- Generalizarea practicii judiciare cu privire la examinarea cauzelor de corupție, aplicarea instituției punerii sub sechestru a bunurilor și confiscării speciale și aplicarea pedepselor de cazuri de corupție;
- Identificarea erorilor judiciare, comise de către instanțele de apel (sem. II).

1.3. Acces și încredere în justiție. Transparență și integritate.

Pe parcursul anului 2017, ca de altfel, și în anii precedenți, în cadrul întregii activități desfășurate de către Curtea Supremă de Justiție, s-a urmărit în mod constant realizarea obiectivului, privind asigurarea respectării principiului liberului acces la actul de justiție. Integritatea sistemului presupune transparența acestuia. Un sistem judiciar deschis către societate (justițiabili, dar și restul populației), cu reguli ușor de

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

înțeles și care să fie ușor de accesat poate ca, alături de alți factori – precum profesionalismul, conduita și predictibilitatea actului de justiție – să stea la baza formării și consolidării încrederii în sistemul judiciar. Asigurarea îndeplinirii, în continuare, a acestui deziderat s-a materializat, în publicarea pe web-site-ul Curții Supreme de Justiție - www.csj.md a informațiilor privind:

- **Despre Curtea Supremă de Justiție.** Compartimentul cuprinde informații despre:
 - Cadrul legal (Scurtă descriere a legislației cu privire la organizarea judecătorească și statutul judecătorului; acte normative interne, care vizează și publicul larg);
 - Componentă și organizare;
 - Lista judecătorilor Curții Supreme de Justiție;
 - Modalitatea de acces în sediile Curții Supreme de Justiție;
 - Mass-media și relații cu publicul;
 - Achiziții publice;
 - Posturi vacante;
 - Lista arbitrajelor;
 - Publicații (Biblioteca CSJ și Buletinul CSJ).
 - **Legislația Republicii Moldova.** Compartimentul îl va redirecționa pe utilizator la Registrul de Stat al Actelor Juridice al Republicii Moldova.
 - **Complete de judecată.** Compartimentul conține informații despre completele judecătorești permanente.
 - **Lista cererilor pendinte.** Compartimentul cuprinde informații despre: numărul de înregistrare a cererilor, data înregistrării, numărul atribuit dosarului la Curtea Supremă de Justiție; statutul cererii (înregistrată/dosar repartizat); tipul dosarului (civil/penal); părțile la proces; recurent; obiectul litigiului; procedura de examinare.
 - **Agenda ședințelor de judecată.** Compartimentul cuprinde informații despre agenda Plenului Curții Supreme de Justiție; completele formate pentru examinarea contestațiilor împotriva hotărârilor CSM și CSP, Plenului Colegiului Penal, Colegiului Penal și Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ. Agenda cuprinde informații despre numărul dosarului; părțile dosarului; instanța care a examinat dosarul anterior Curții Supreme de Justiție; data, ora și sala ședinței preconizate; completul de judecători, care va examina cauza; procedura de examinare; rezultatul examinării cauzei; data publicării informației.
 - **Jurisprudența Curții Supreme de Justiție.** Compartimentul cuprinde informații despre hotărârile, deciziile și alte soluții pronunțate de către Plenul Curții Supreme de Justiție, completele formate pentru examinarea contestațiilor împotriva hotărârilor CSM și CSP, Plenul Colegiului Penal, Colegiul Penal și Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ. Sunt publicate date cu privire la numărul dosarului examinat, data examinării, părțile dosarului, obiectul litigiului/infracțiunea încriminată, problema de drept soluționată de Curte, procedura de examinare.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

În același compartiment va fi inclusă arhiva digitalizată a Curții Supreme de Justiție și un motor de căutare analitică a jurisprudenței Curții.

- **Jurisprudența CEDO.** Compartimentul cuprinde indici de căutare a jurisprudenței CEDO; un motor de căutare a jurisprudenței CEDO; hotărâri integrale sau rezumatul hotărârilor relevante ale CEDO.
- **Recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului European.**
- **Unificarea practicii judiciare.** Compartimentul conține informații cu privire la mecanismele de unificare a practicii judiciare: recomandările CSJ, avizele consultative; hotărârile explicative ale Plenului CSJ, deciziile asupra cererilor de recurs în interesul legii; jurisprudență importantă în cauze civile și penale; proiecte de hotărâri explicative ale Plenului, supuse dezbaterilor publice.
- **Contacte.** Compartimentul cuprinde datele de contact ale structurilor instituției, precum și rechizite bancare pentru achitarea taxei de stat în bugetul de stat.

Toate actele judecătorești, pronunțate de către Plenul Curții Supreme de Justiție, Plenul Colegiului Penal și Colegiile Curții Supreme de Justiție se publică pe pagina web – www.csj.md.

Modul de publicare pe pagina web a Curții Supreme de Justiție este reglementat de Regulamentul aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017 și dispoziția Președintelui Curții Supreme de Justiție nr. 94 din 06.09.2017, privind conținutul și funcționarea paginii de internet www.csj.md.

Este de reținut și faptul că, în data de 26 ianuarie 2017, a avut loc lansarea arhivei digitalizate a Curții Supreme de Justiție. Proiectul a fost finanțat în comun, de către Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Estonia, prin mecanismul „Cooperare pentru Dezvoltare”, fiind implementat de patru companii estoniene: Academia de Guvernare Electronică (e-Guvernare), Societatea pe Acțiuni „Andmevara”, Societatea cu Răspundere Limitată „Ratus” și Societatea cu Răspundere Limitată „Arhivele Întreprinderilor din Estonia”.

Baza de date conține informații privind hotărârile Curții Supreme de Justiție, pronunțate în perioada 1976-2013, totalizând un număr de 178 420 de hotărâri judecătorești. Toate hotărârile, pe suport de hârtie și scrise de mână, cu excepția celor cu caracter secret, au fost digitalizate și pot fi accesate și vizualizate în format PDF (arhiva.csj.md), pe site-ul www.csj.md. Cel mai vechi dosar datează cu 7 ianuarie 1976 (sentința nr. 2-177/76). Acest proiect a durat din august 2015 până în ianuarie 2017, cu activități desfășurate în incinta Curții Supreme de Justiție.

De asemenea, în anul 2017, Curtea Supremă de Justiție a devenit membră a Rețelei Curților Superioare (SCN) din cadrul Curții Europene a Drepturilor Omului.

SCN este o platformă pentru schimbul de informații, privind jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, practica și legislația națională. Odată acceptată în cadrul SCN, Curtea Supremă de Justiție are acces, prin intermediul unui site securizat, la:

- rapoarte de cercetare detaliate, privind jurisprudența Curții;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- comentariile juriștilor, referitoare la hotărârile importante, publicate pe rețeaua SCN, în ziua pronunțării;
- tabele publicate săptămânal, cu rezumatele hotărârilor importante, pronunțate în acea săptămână;
- „elemente de cercetare rapidă”, adică selecții tematice jurisprudențiale.

O instanță poate fi accesibilă publicului numai în măsura în care aceasta dispune, încă de la intrare, de toate informațiile necesare pentru rezolvarea unei probleme administrative ori litigioase. Gradul de confort al cetățeanului este direct proporțional cu numărul de informații, afișate din oficiu. Astfel, în holul Curții Supreme de Justiție, în ambele sedii, au fost instalate și doua echipamente electronice, care conțin date despre activitatea Curții. Echipamentele electronice compuse, în principal, dintr-un calculator, o tastatură specială și un monitor, incluse într-un suport special, permit accesarea, într-un mod simplu și la îndemâna oricui, a informațiilor publice, privind activitatea instanței de judecată. Aplicația informatică instalată permite căutarea după număr, nume, părți a dosarelor, aflate pe rolul instanței. După identificarea dosarului se pot vizualiza informații privind evoluția dosarului, părțile aflate în litigiu. Monitorul este de tip touch-screen, ceea ce permite accesarea informațiilor printr-o simplă atingere cu degetul a simbolurilor grafice de pe ecran. În prezent, se remarcă o creștere a numărului utilizatorilor, pentru avocați sau reprezentanți ai mass-media, utilizarea acestora constituind o practică frecventă. Astfel, instanța va continua aceeași practică în materie de publicare a deciziilor sale, rămânând neschimbată și politica cu privire la transparența maximă a actului de justiție, efectuat de instanța supremă. În consecință, justițiabilii, întreaga societate și mass-media vor continua să aibă acces la jurisprudența Curții și să beneficieze de mijloacele de căutare a soluțiilor judecătorești.

Sistemul judiciar trebuie să-și îndeplinească rolul de serviciu public nu numai prin îndeplinirea actului de justiție, dar și prin stabilirea unui nou tip de relație între justiție și justițiabili. În raport de aspectele arătate anterior, în anul 2017, s-a acordat o atenție deosebită însușirii și punerii în practică a principiilor Codului de conduită a funcționarului public, în relațiile cu justițiabilii, cu toți aceia care intră în contact cu sistemul judiciar.

În același timp, e de remarcat impactul pozitiv al activității Săliilor de audiență, amplasate în ambele sedii ale instanței, care funcționează conform principiului „*ghișeului unic*”. În acest mod, justițiabilii obțin toate informațiile și serviciile necesare, în timp restrâns și prin căi comode.

➤ Curtea Supremă de Justiție are publicația sa periodică – „**Buletinul Curții Supreme de Justiție**”.

Ca și în anii anteriori, Buletinul Curții Supreme de Justiție a reflectat jurisprudența națională, rezumate a celor mai relevante decizii, pronunțate pe parcursul anului 2017, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, alte publicații teoretico-practice, care au contribuit la evidențierea importanței unor probleme controversate, în doctrina și jurisprudența de drept, identificând soluții

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

pentru rezolvarea acestora, dar și pentru asigurarea unei juste interpretări și aplicări, de către destinatarii normelor de drept.

În anul 2017, în Buletinul Curții Supreme de Justiție au fost publicate hotărârile Plenului Curții Supreme de Justiție, recomandările emise de către Curtea Supremă de Justiție, dar și alte materiale, cum ar fi:

Articole publicate:

1. Mihai Poalelungi – Dreptul la respectarea vieții private și justiția transparentă: două exerciții de punere în balanță;
2. Mihai Poalelungi – The Right to Privacy and the Transparency of Justice: Two Weighing Exercises;
3. Mihai Poalelungi – Pledoarie pentru conștientizarea respectării obligațiilor pozitive care decurg din Convenție. O apreciere mai târzie despre două cazuri nefericite.

Practica judiciară:

1. Decizia nr. 3r-223/16 din 11.10.2016 – instanța de apel ilegal nu a dat curs cererii de chemare în judecată, depuse împotriva Comisiei Electorale Centrale, cu privire la contestarea actului administrativ;
2. Decizia nr. 2ra-2070/16 din 21.09.2016 – dacă se va constata, în modul prevăzut de lege, că salariații au săvârșit o faptă de sustragere, luare de mită sau alte infracțiuni cu caracter acaparator, aceștia pot fi concediați, din cauza pierderii încrederii față de ei, și în situația când aceste acțiuni nu sunt legate nemijlocit de munca lor;
3. Decizia nr. 1re-106/16 din 18.10.2016 – Colegiul Penal lărgit consideră corectă concluzia primei instanțe, care a dispus încetarea procesului penal, în baza art. 264/1 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta constituie contravenția prevăzută de art. 233 alin. (1) Cod contravențional;
4. Decizia nr. 2ra-2151/16 din 05.10.2016 – din decizia instanței de apel nu urmează că cerințele din cererea de apel, cu privire la admiterea integrală a acțiunii, au fost examinate de către instanța de apel, ceea ce vine în contradicție cu alin. (1) art. 373 CPC;
5. Decizia nr. 2ri-26/17 din 11.01.2017 – pentru atragerea la răspundere subsidiară a administratorului/asociatului, lichidatorul insolvenței este obligat să prezinte probe, care ar demonstra că anume acțiunile acestora au dus la apariția stării de insolvență;
6. Decizia nr. 2ra-2277/16 din 12.10.2016 – legislația muncii nu prevede un termen limitat de vârstă, cu excepția unor categorii speciale de angajați, cărora li se permite să muncească, în cadrul unei unități, până la o anumită limită de vârstă;
7. Decizia nr. 2ra-2136/16 din 28.09.2016 – administratorul drumului nu a întreprins toate acțiunile, în vederea evitării situațiilor de pericol și poartă răspundere pentru încălcarea prevederilor Legii drumurilor, fiind obligat să repare prejudiciul cauzat;
8. Decizia nr. 2rac-468/16 din 16.11.2016 – concluzia cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a penalității a fost făcută de către instanța de apel, cu interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

9. Decizia nr. 2ri-2239/16 din 16.11.2016 – instanța judecătorească urmează să dispună încetarea procesului, în cazul în care într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri, s-a emis o hotărâre judecătorească, rămasă irevocabilă;
10. Decizia nr. 1ra-1957/16 din 23.11.2016 – în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat;
11. Decizia nr. 1ra-143/17 din 18.01.2017 – la faza de judecare a cauzei, în instanța de apel, persoana are statut de inculpat. Soluția instanței de apel de încetare necondiționată, adică fără stabilirea pedepsei, a procesului penal, în privința inculpatului, este conformă prevederilor art. 2 alin. (1) și (2) din Legea privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova din 29.07.2016;
12. Decizia nr. 3ra-1226/16 din 28.09.2016 – potrivit art. 55 alin. 8 al Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și Statutului polițistului, aplicarea sancțiunii disciplinare nu exclude răspunderea penală, contravențională sau civilă;
13. Decizia nr. 2ri-300/16 din 02.11.2016 – din momentul intentării procedurii de insolvență, în privința debitorului, măsurile de asigurare, aplicate de alte instanțe de judecată sau de către organele abilitate asupra masei debitoare, se anulează de drept și se aplică de către instanța de insolvență;
14. Decizia nr. 2ra-2576/16 din 14.12.2016 – în cazul când părintele, care datorează întreținerea copilului, nu are un venit stabil, instanța judecătorească urmează să țină cont de dispozițiile art. 58 alin. (1) și 74 alin. (1) Codul familiei și poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere, într-o sumă bănească fixă, plătită lunar;
15. Decizia nr. 3ra-1637/16 din 14.12.2016 – Legea concurenței nr.183 din 11 iulie 2012 nu conține prevederi legale, care ar obliga agentul economic să înregistreze ambalajul produsului, în calitate de obiect de proprietate intelectuală;
16. Decizia nr. 2ra-2153/16 din 21.12.2016 – contractul de vânzare-cumpărare, care are ca obiect un bun imobil, urmează să fie înregistrat în modul stabilit de lege, la momentul încheierii acestuia;
17. Decizia nr. 2ra-2484/16 din 21.12.2016 – interesul superior al copilului este criteriul decisiv, după care instanța se călăuzește, pentru a decide cu privire la exercitarea drepturilor părintești;
18. Decizia nr. 3ra-1387/16 din 21.12.2016 – clauzele contractului de prestări servicii de comunicații electronice, privind plata în avans a taxei de abonament pentru ultima lună, sunt contrare cerințelor art. 971 alin. (1) CC și creează, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, care decurg din el;
19. Decizia nr. 3ra-1772/16 din 18.01.2017 – în baza legislației în vigoare, competența stabilirii mărimii taxelor locale aparține administrației publice locale. La adoptarea actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător,

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- administrația publică locală este obligată să respecte principiul transparenței decizionale și de reglementare;
20. Decizia nr. 2rac-536/16 din 28.12.2016 – în sensul art. 1301 CC, prin contractul de asigurare, asiguratul se obligă să plătească asigurătorului prima de asigurare, iar acesta se obligă să plătească, la producerea riscului asigurat, asiguratului sau unui terț (beneficiarului asigurării), suma asigurată ori despăgubirea, în limitele și în termenele convenite;
 21. Decizia nr. 3ra-1257/16 din 14.12.2016 – dacă valoarea activelor nete, conform ultimului bilanț al întreprinderii, este mai mare decât capitalul social, contribuabilul nu cade sub incidența prevederilor p. 1 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 110 din 04.03.2011 și, respectiv, este obligat să calculeze și să achite defalcările, în bugetul de stat, a unei părți din profitul net;
 22. Decizia nr. 2rh-69/17 din 15.03.2017 – revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare, prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării, în cazurile expres determinate de lege;
 23. Decizia nr. 2rac-48/17 din 01.02.2017 – biletele pentru tratament balneosanatorial se eliberează asiguraților, care, în entitatea respectivă, au realizat un stagiul de cotizare, de cel puțin 6 luni, iar necunoașterea acestor condiții nu exonerează entitatea de restituire a sumelor, în bugetul asigurărilor sociale de stat;
 24. Decizia nr. 2ra-274/17 din 15.03.2017 – contractul de credit impune consumatorului obligația să plătească drept compensație o sumă disproporționată, în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligațiilor contractuale și obligă consumatorul la plata unei penalități pentru rezilierea contractului, iar potrivit Legii privind clauzele abuzive, în contractele încheiate cu consumatorii, aceste clauze sunt lovite de nulitate absolută;
 25. Decizia nr. 2r-1104/16 din 11.01.2017 – împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat și prin procură, eliberate nemijlocit avocatului, iar încheierea contractului de asistență juridică, în numele clientului, cu terța persoană, nu afectează deplinătatea împuternicirilor, acordate avocatului;
 26. Decizia nr. 2rc-1017/17 din 18.01.2017 – instanța de insolabilitate corect a aplicat analogia legii cu privire la intentarea unui proces separat de confirmare a obligațiilor;
 27. Decizia nr. 2ri-44/17 din 22.03.2017 – începutul curgerii termenului, prevăzut la art. 248 din Legea insolabilității, servește anume data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana, care a cauzat starea de insolabilitate și nu data, la care a fost intentată procedura de insolabilitate;
 28. Decizia nr. 2ra-573/17 din 07.04.2017 – răspunderea materială, în cazul contractului de comodat, potrivit art. 863 CC, survine pentru comodatar, ca urmare a neonorării obligațiilor, stipulate la art. 860 CC, aplicabil și în situația în care comodatarul nu restituie bunul în termen;
 29. Decizia nr. 2ra-28/17 din 25.01.2017 – instanța de judecată este obligată să determine legea aplicabilă litigiului, nefiind necesară indicarea de reclamant a

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- anumitor texte de lege, ci fiind suficient să arate că cererea sa conține un temei juridic;
30. Decizia nr. 3ra-342/17 din 05.04.2017 – persoana asigurată, prin efectul legii, în baza unui contract individual de muncă, nu se încadrează în categoria persoanelor aflate la întreținerea soților și nu beneficiază de indemnizația pentru concediul de maternitate de la locul de muncă al soțului;
 31. Încheierea nr. 2r-388/17 din 07.06.2017 – normele de drept procedural conferă recurentului posibilitatea de a dispune liber de drepturile și mijloacele procedurale, inclusiv și de a cere restituirea cererii de recurs depuse, ceea ce nu constituie o ingerință în dreptul său de acces la justiție;
 32. Decizia nr. 3ra-417/17 din 03.05.2017 – în vederea beneficiii de scutirile de vărsare la buget a taxei pe valoarea adăugată, reclamantul nu a desfășurat, în condițiile legii, activitățile de producere invocate și nici nu a respectat condiția cu privire la minimul necesar de 50 % din numărul total de salariați, care să fie invalizi;
 33. Decizia nr. 2ra-978/17 din 07.06.2017 – o cerere examinată în procedură specială nu poate fi respinsă, ca fiind depusă tardiv, atâta timp cât în această procedură nu se aplică unele instituții procesuale, cum ar fi: tranzacția, referința, acțiunea reconvțională, recunoașterea acțiunii sau instituția prescripției extinctive;
 34. Decizia nr. 2r-402/17 din 14.06.2017 – apelantul-recurent a fost prezent la ședința instanței de apel, când a fost pronunțată încheierea contestată. În astfel de circumstanțe, instanța de recurs a considerat că recurentul a declarat recurs, cu omiterea nejustificată a termenului, stipulat la art. 425 CPC;
 35. Decizia nr. 3ra-561/17 din 14.06.2017 – ingerința statului, în dreptul de plată a pensiei, nu afectează drepturile patrimoniale ale moștenitorului, care nu face parte din categoria persoanelor stabilite expres, prin lege, cu drept de a primi pensia neplătită defunctului;
 36. Încheierea nr. 2r-414/17 din 21.06.2017 – instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii, dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen;
 37. Decizia nr. 2rc-528/17 din 12.07.2017 – instanța de insolvabilitate nu și-a argumentat suficient soluția, în partea confirmării hotărârii adunării creditorilor, privind trecerea la procedura de restructurare a debitorului insolubil;
 38. Decizia nr. 2ra-1238/17 din 12.07.2017 – instanța de apel nu a examinat toate problemele esențiale, care urmau a fi analizate, lăsând nelămurite aspecte esențiale, la soluționarea cauzei, ce țin de refuzul notarului de a elibera certificatul de moștenitor legal;
 39. Decizia nr. 2ra-1199/17 din 12.07.2017 – introducerea unor clauze contractuale, care prevăd fixarea unei penalități și dreptul furnizorului de agent termic de a sista și/sau limita livrarea energiei termice, fără a purta responsabilitate materială pentru consecințe, în cazul în care procentul neplătitorilor facturați din complexul locativ, deservit de furnizor, este mai mare de 50% sau suma totală a datoriei depășește 50% din factura lunară, nu este interzisă de lege sau de alte acte normative.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

Practica CEDO vs RM:

1. Rezumatul cauzei Igor Pascari vs Republica Moldova, articolul 6 CEDO – aplicabilitate; încălcare (șofer de autobuz, găsit vinovat pentru provocarea unui accident rutier, într-un proces la care nu a participat);
2. Rezumatul hotărârii Cristioglo vs Republica Moldova – încălcarea articolului 3 (interzicerea torturii) din Convenție, tortură;
3. Rezumatul cauzei Lazu vs Moldova, articolul 6 CEDO – încălcare (decizia unei Curți de Apel de a schimba soluția de achitare a reclamantului în condamnare, fără să audieze declarațiile principalilor martori ai acușării);
4. Rezumatul cauzei Buzadji vs Moldova [MC], articolul 5 CEDO – încălcare (lipsa motivelor relevante și suficiente pentru detenția preventivă, altele decât suspiciunea rezonabilă a comiterii unei infracțiuni);
5. Cauza Șolari vs Republica Moldova. Articolul 11 din Convenție. Dreptul la libertatea de întrunire și de asociere. Încălcare. Condamnarea pentru exprimarea opiniei într-un alt loc decât cel autorizat și afișarea simbolurilor partidelor politice neînregistrate;
6. Cauza Cereale Flor S.A. și Roșca vs Republica Moldova. Articolul 6 §1 din Convenție. Dreptul la un proces echitabil. Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Protecția proprietății. Încălcare;
7. Rezumatul cauzei Otgon vs Republica Moldova. Articolul 8 din Convenție. Dreptul la respectarea vieții private și de familie. Încălcare;
8. Cauza Savotchko vs Republica Moldova. Articolul 8 din Convenție. Dreptul la respectarea vieții private și de familie. Încălcare;
9. Rezumatul cauzei Manoli vs Republica Moldova. Articolul 6 CEDO – încălcare (condamnarea reclamantului, fără reaudierea sa, a victimelor și a martorilor);
10. Pădureț vs Republica Moldova și Federația Rusă. Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Protecția proprietății. Nicio încălcare din partea Republicii Moldova. Încălcare din partea Federației Ruse;
11. Rezumatul cauzei Vasiliciuc vs Republica Moldova. Articolul 5 §1 din Convenție. Dreptul la libertate și la siguranță. Încălcare;
12. Rezumatul cauzei Gumeniuc vs Republica Moldova. Articolul 5 §1 din Convenție. Dreptul la libertate și la siguranță. Încălcare;
13. Rezumatul cauzei Grecu vs Republica Moldova. Articolul 3 și 5 §1 din Convenție. Interzicerea torturii. Dreptul la libertate și la siguranță. Încălcare.

Practica Curții Europene a Drepturilor Omului:

1. Hotărârea CEDO din 12.07.2012 Doroseva versus Republica Moldova. Tratamente inumane din partea colaboratorilor poliției (art. 3 din Convenție);
2. Hotărârea CEDO din 18.11.2004 Prokopovich versus Federația Rusă. Dreptul la spațiu locativ (art. 8 din Convenție);
3. Hotărârea CEDO din 05.02.2015 Gordeev versus Rusia. Restabilirea la lucru (art. 6 §1 din Convenție);
4. Hotărârea CEDO din 03.09.2015 Berlan versus Franța. Internarea forțată după liberarea lui de răspundere penală (art. 7 din Convenție);

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

5. Hotărârea CEDO din 03.09.2015 M. și M. versus Croația. Neaudierea opiniei copilului, în cadrul judecării pricinii, privind instituirea tutelei asupra lui (art. 8 din Convenție);
6. Hotărârea CEDO din 03.09.2015 Servulo & Asociados – Sociedade de Advogados, RL, și alții versus Portugalia. Ridicarea, în volum mare, a fișierelor electronice din biroul avocaților (art. 8 din Convenție);
7. Hotărârea CEDO din 15.09.2015 Ţanova - Gheceva versus Bulgaria. Examinare inadecvată de către instanțele judecătorești interstatale a problemei, privind numirea președintelui instanței judecătorești (art. 6 §1 din Convenție);
8. Hotărârea CEDO din 17.09.2015 Andonoschi versus Macedonia. Confiscarea în mod automat a mijlocului de transport, folosit pentru transportarea ilegală a migraților (art. 1 Protocolul 1);
9. Hotărârea CEDO din 17.09.2015 Langher versus Germania. Concedierea lucrătorului întreprinderi municipale, pentru faptul că el a acuzat viceprimarii de „pervertire a justiției” (art. 10);
10. Hotărârea CEDO din 15.09.2015 Macalin Mohamed Sed Dahir contra Elveției. Refuzul de a permite schimbarea numelui (art. 8 din Convenție);
11. Hotărârea CEDO din 22.06.2015 Granie și alții (Radio Caracas Television) versus Venezuela. Restricție indirectă a libertății de exprimare, prin închiderea unui post de televiziune (art. 9, 10 din Convenție);
12. Hotărârea CEDO din 18.06.2015 Eaicov versus Rusia. Plasarea ilegală într-un spital de psihiatrie la etapa de pre-proces a urmăririi penale (art. 5 din Convenție);
13. Hotărârea CEDO din 01.09.2015 Gonzales Liuy și alții versus Ecuador. Dreptul la viață, siguranța persoanei, educației și nediscriminare a copilului infectat de VIH (art. 2 din Convenție);
14. Hotărârea CEDO din 06.10.2015 Turbîlev versus Rusia. Folosirea ca dovadă a unei „declarației de renunțare și mărturisire”, obținută ca urmare a relexor tratamentelor (art. 2 din Convenție);
15. Hotărârea CEDO din 13.10.2015 Bremner versus Turcia. Emisiune televizată care difuza imaginea fără retușare a unei persoane, realizată prin camera ascunsă (art. 8 din Convenție);
16. Hotărârea CEDO din 13.10.2015 Haas și Sabo versus Ungaria. Utilizarea excesivă a forței potențial letale, împotriva lor, de către un ofițer de poliție, care nu se afla în exercițiul funcției (art. 2 din Convenție);
17. Hotărârea CEDO din 13.10.2015 Unsped Paket Servisi SaN Ve TiC A.Ş. versus Bulgaria. Confiscarea mijloacelor de transport, folosite pentru transportarea substanțelor narcotice (art.1 Protocolul 1);
18. Hotărârea CEDO din 15.10.2015 Cudrevicius și alții versus Lituania. Aplicarea sancțiunilor penale, față de fermierii care au blocat circulație pe automagistrale, pe parcursul a 2 zile (art. 11 din Convenție);
19. Hotărârea CEDO din 15.10.2015 Belozorov versus Rusia și Ucraina. Aflarea ilegală sub strajă și transferarea forțată din Ucraina în Federația Rusă, cu încălcarea procedurii de extrădare (art. 5 pct. 1 din Convenție);

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

20. Hotărârea CEDO din 20.10.2015 Penticheainen versus Finlanda. Condamnare în cadrul procedurilor penale a jurnalistului, pentru că nu s-a conformat ordinului poliției, în timpul demonstrației (art. 10 din Convenție);
21. Hotărârea CEDO din 20.10.2015 Dvorschi versus Croația. Refuzul neîntemeiat de fi reprezentat de un avocat, la alegerea sa, în timpul interogatoriului său, de către poliție (art. 6 pct. 1 din Convenție);
22. Hotărârea CEDO din 20.10.2015 M'Bala M'Bala versus Franța. Condamnare penală a comedianului pentru exprimarea ideilor antisemite și negaționiste, în timpul unui spectacol (art. 10 din Convenție);
23. Hotărârea CEDO din 03.11.2015 Oteghi Mondragon versus Spania. Lipsa de imparțialitate a instanței judecătorești din cauza apartenenței anterioare a unui judecător al Curții Constituționale, la un partid politic (art. 2 pct. 2 din Convenție);
24. Hotărârea CEDO din 10.11.2015 Cuderc și Hachette Filipacchi Associates versus Franța. Condamnarea pentru publicarea unui articol și a imaginilor, care dezvăluie faptul existenței unui copil ascuns al unui monarh (art. 10 din Convenție);
25. Hotărârea CEDO din 17.11.2015 M. Ozel și alții versus Turcia. Incapacitatea statului de a răspunde pentru moartea oamenilor, în rezultatul cutremurului de pământ (art. 2 din Convenție);
26. Hotărârea CEDO din 17.11.2015 Săfâr İilmaz și Măriem İilmaz versus Turcia. Perioada de prescripție începe de la data incidentului, dar nu de la data când solicitantii au aflat despre posibila neglijență din partea autorităților (art. 6 pct. 1 din Convenție);
27. Hotărârea CEDO din 19.11.2015 Mihailova versus Rusia. Lipsa de asistență juridică gratuită, în cadrul unei proceduri administrative (art. 6 pct. 1 din Convenție);
28. Hotărârea CEDO din 15.12.2015 Schatschaschwili versus Germania. Imposibilitatea de a interoga martorii absenți, depozitiile cărora au jucat un rol important în condamnarea solicitantului (art. 6 §3 d) din Convenție);
29. Hotărârea CEDO din 15.12.2015 Szafranski versus Polonia. Separare insuficientă dintre instalațiile sanitare de restul spațiului din celulă (art. 3, art. 8 din Convenție);
30. Hotărârea CEDO din 15.12.2015 Fabian versus Ungaria. Tratatamentul diferit între angajații din sectorul public și cel privat, precum și între diferite categorii de funcționari publici, privind plata pensiilor pentru limită de vârstă a acestora (art. 14 din Convenție, art. 1 din Protocolul nr. 1);
31. Hotărârea CEDO din 07.01.2016 Gerovska Popcevska versus Macedonia. Imparțialitatea și independența membrilor Consiliului național al magistraturii, în cadrul unei proceduri, privind eroarea profesională, împotriva unui judecător (art. 6 §1 din Convenție);
32. Hotărârea CEDO din 01.12.2015 Sazanov versus Rusia. Instanța nu a fost imparțială, fiindcă în timpul audierii unuia dintre martori și a două părți vătămate au fost citite extrase din sentința anterioară (art. 6 §1 din Convenție);

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

33. Hotărârea CEDO din 12.01.2016 Partid pentru o societate democratică (DTP) și alții versus Turcia. Dizolvarea unui partid politic pentru susținerea terorismului (art. 11 din Convenție);
34. Hotărârea CEDO din 12.01.2016 Boacă și alții versus România. Dreptul moștenitorilor de a depune o plângere, în temeiul art. 3 din Convenție în numele unui om, care a decedat înainte de a introduce o cerere în fața Curții Europene a Drepturilor Omului (art. 34 din Convenție);
35. Hotărârea CEDO din 19.01.2016 Kalda versus Estonia. Restricții de acces a unui deținut la site-urile care conțin informații juridice (art. 10 din Convenție);
36. Hotărârea CEDO din 23.02.2016 Civek versus Turcia. Eschivarea autorităților de a proteja viața unei victime a violenței în familie (art. 2 din Convenție);
37. Hotărârea CEDO din 22.03.2016 Pinto Coelho versus Portugalia. Condamnarea unei jurnaliste, pentru că a difuzat înregistrarea unei audiențe, fără autorizație (art. 10 din Convenție);
38. Hotărârea CEDO din 24.03.2016 Korneykova și Korneykov versus Ucraina. Femeie încătușată până și după naștere (art. 3 din Convenție);
39. Hotărârea CEDO din 14.06.2016 Birjetis versus Lituania. Interdicția de a purta barbă în închisoare (art. 8 din Convenție);
40. Hotărârea CEDO din 05.01.2016 Manerov versus Rusia. Recursul împotriva încheierii de prelungire a termenului ținerii persoanei în stare de arest a fost examinat cu întârziere (art. 5 din Convenție);
41. Hotărârea CEDO din 02.02.2016 Di Trizio versus Elveția. Metoda de calculare a pensiilor de invaliditate care de facto este discriminatorie pentru femei (art. 14 din Convenție);
42. Hotărârea CEDO din 28.06.2016 Halime Kılıcı versus Turcia. Cercetarea insuficientă a riscului de fatalitate într-o situație de violență domestică (art. 2 din Convenție);
43. Hotărârea CEDO din 16.02.2016 Yevdokimov și alții versus Rusia. Imposibilitatea pentru deținuți de a participa la ședințele de judecată pe cauze civile la care ei sunt parte (art.6 §1 din Convenție);
44. Hotărârea CEDO din 02.02.2016 N.Ts. și alții versus Georgia. Ordonanța judecătorească prin care se dispune restituirea copiilor tatălui împotriva voinței (art. 8 §1 din Convenție);
45. Hotărârea CEDO din 12.11.2015 Korkin versus Rusia. Transportarea la instanța de judecată și înapoi în condiții de înghesuială (art. 3, art. 5 din Convenție);
46. Hotărârea CEDO din 09.02.2016 Ulyanov și alții versus Rusia. Poliția i-a incitat să comită infracțiuni legate de droguri (art. 6 §3 din Convenție);
47. Hotărârea CEDO din 28.07.2016 JZ versus Procuratura raionului Lodz - Central. Arest la domiciliu timp de 9 ore, pe parcursul nopții, monitorizat prin purtarea unei brățări electronice, nu constituie priveră de libertate (art. 5 din Convenție);
48. Hotărârea CEDO din 26.04.2016 Cumhuriyet Halk Partisi versus Turcia. Confiscarea ilegală a activelor unui partid politic (art. 11 din Convenție);
49. Hotărârea CEDO din 26.04.2016 Novikova și alții versus Rusia. Reținerea la postul de poliție și tragerea la răspundere administrativă a manifestanților individuali (art. 10 din Convenție);

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

50. Hotărârea CEDO din 02.06.2016 Mitrov versus fosta Republică Iugoslavă - Macedonia. Legalitatea procesului penal în instanța de judecată, unde mama părții vătămate a lucrat în calitate de judecător (art. 6 §1 din Convenție);
51. Hotărârea CEDO din 20.09.2016 Vlasov și Benyash versus Federația Rusă. Limitarea dreptului lor de a părăsi Federația Rusă (art. 2 din Protocolul nr.4);
52. Hotărârea CEDO din 23.05.2016 Avotinîș versus Letonia. Executare în Letonia a unei hotărâri pronunțate în Cipru, în lipsa debitorului (art. 6 §1 din Convenție);
53. Hotărârea CEDO din 14.06.2016 Merabishvili versus Georgia. Detenția provizorie a politicianului și liderului partidului de opoziție, întreprinsă cu scopul de a-l exclude din viața politică a țării (art. 18 din Convenție).

Suport didactic pentru judecători

În perioada de referință, au fost elaborate și lansate următoarele suporturi didactice:

- „*Modele de acte judecătorești în procesul contravențional*”;
- „*Comentariu asupra hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului versus Republica Moldova*”. Lucrarea a fost realizată în cadrul Institutului Național al Justiției și al Curții Supreme de Justiție și publicată cu suportul financiar al Proiectului Consiliului Europei „Susținerea reformei justiției penale în Republica Moldova”, finanțat de Guvernul Danemarcei.

Asistența metodică în chestiunile de aplicare a legislației

În conformitate cu orarul deplasării judecătorilor Curții Supreme de Justiție în judecătorii, pentru acordarea asistenței metodice, aprobat prin hotărârea Plenului nr. 1 din 06 februarie 2017, judecătorii Curții Supreme de Justiție au efectuat, pe parcursul anului 2017, deplasări în Curțile de Apel Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat.

În cadrul Institutului Național al Justiției, cu concursul magistraților Curții Supreme de Justiție, au fost organizate cursuri de instruire continuă a judecătorilor din instanțele de fond și curțile de apel.

1.4. Formarea profesională a magistraților și colaboratorilor instanței

În anul 2017, judecătorii și colaboratorii instanței au participat la programele de formare continuă, organizate sub formă de seminarii, în cadrul Institutului Național al Justiției, de către această instituție, Consiliul Concurenței, Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională IRZ, Asociația Judecătorilor, după cum urmează:

- *Seminar*: „Promovarea culturii concurențiale și ajutorului de stat în Republica Moldova” (15 septembrie);
- Persoane instruite 51: 18 judecători, 29 de asistenți judiciari, 4 persoane (personal CSJ);
- Organizatori: INJ, CC.
- *Seminar*: „Convenția Europeană și Jurisprudența CEDO” (23-24 octombrie);
- Persoane instruite – 95: 21 de judecători, 61 de asistenți judiciari, 13 persoane (personal CSJ);
- Organizator: INJ.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- *Seminar:* „Novații jurisprudențiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului” (20 noiembrie);
 - Persoane instruite – 98: 24 de judecători, 74 de asistenți judiciari;
 - Organizator: INJ.
- *Seminar:* „Protocol și etichetă diplomatică” (21 decembrie);
 - Persoane instruite – 123: 24 de judecători, 65 de asistenți judiciari, 34 de persoane (personal CSJ);
 - Organizator: INJ.
- *Seminar:* „Dreptul administrativ, în baza exemplurilor din legislația cu privire la activitatea poliției și libertatea fundamentală de întrunire”(15-16 iunie);
 - Persoane instruite – 52: 39 de judecători (20 CSJ, 19 CA/instanțe de fond), 1 șef secretariat CSJ, 1 asistent judiciar, 2 OUP, 6 avocați, 3 persoane – alte categorii (1 reprezentant AJRM, 2 reprezentanți Primărie);
 - Organizatori: INJ, IRZ, AJRM.
- *Seminar:* „Tehnicile de audiere a martorilor, în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești, în instanțele de fond” (22-23 iunie);
 - Persoane instruite – 52: 24 de judecători (4 – CSJ, 20 – CA/instanțe de fond), 11 procurori, 14 OUP, 1 asistent judiciar, 1 șef secretariat, 1 reprezentant AJRM;
 - Organizatori: INJ, IRZ, AJRM.
- *Seminar:* „Analiza juridică a cazurilor din domeniul dreptului de proprietate, prin aplicarea tehnicii de relaționare, ca metodă juridică de lucru, pentru întocmirea, ordonarea și aprecierea complexă a actelor, în cazurile civile” (5-6 iulie);
 - Persoane instruite – 51: 33 de judecători (14 – CSJ, 19 – CA/instanțe de fond), 14 asistenți judiciari (11 – CSJ, 3 – CA/instanțe de fond), 4 avocați;
 - Organizatori: INJ, IRZ, AJRM.
- *Seminar:* „Constatarea circumstanțelor de fapt în instanța de judecată, audierea și credibilitatea martorilor, teoria și aprecierea probelor” (10-11 iulie);
 - Persoane instruite – 41: 25 de judecători (11 – CSJ; 14 – CA/instanțe de fond), 6 procurori, 10 OUP;
 - Organizatori: INJ, IRZ, AJRM.

În total: 8 activități, 563 de persoane instruite.

Judecători – 208 (CSJ – 136 (participări multiple), CA/instanțe de fond– 72); asistenți judiciari – 244; personal CSJ – 54; alte categorii– 57 de persoane.

Totodată, în perioada de referință, în incinta instanței a fost organizat cursul de instruire: „Principiile aplicării jurisprudenței CtEDO în ordinea juridică internă”, în calitate de participanți fiind atât judecătorii, cât și funcționarii publici.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

Publicații /sinteze/opinii, plasate pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, pe anul 2017:

1. Opinie amicus curiae. „Curtea Supremă de Justiție consideră neconstituțională practica verificării judecătorilor de către Serviciul de Informații și Securitate. Idei din opinia amicus curiae pentru Curtea Constituțională, în cazul „Domnica Manole”;
2. Opinie juridică. „Dreptul la respectarea vieții private și justiție transparentă - două exerciții de punere în balanță”;
3. Opinie juridică. Traducere în limba engleză: „The Right to Privacy and the Transparency of Justice: Two Weighing Exercises”;
4. „Pledoarie pentru conștientizarea respectării obligațiilor pozitive care decurg din Convenție. O apreciere mai târzie despre două cazuri nefericite”;
5. Traducerea opiniei Lordului Sumption din *Khuja (recurent) vs Times Newspapers Limited și alții (intimați)*, în contextul dezbaterilor din societate referitoare la anonimizarea persoanelor în textele hotărârilor judecătorești publicate pe portalul instanțelor;
6. Studiul „Elemente de drept substanțial, privite ca obstacole pentru accesul la un tribunal, în înțelesul articolului 6 §1 din Convenție”;
7. Rezumatul deciziei *Ivanova vs Finlanda*, decizie pronunțată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în contextual poziției existente în societate, referitor la prezența unei discriminări pe criteriu de limbă, din partea unor judecători;
8. Raport care studiază jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, privind justificarea măsurii preventive a arestului la domiciliu (Articolul 5 §3 din Convenție);
9. Studiu Analitic „Republica Moldova la 20 de ani de la ratificarea Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale”;
10. Sintează. Reformele judiciare în Statele membre ale Consiliului Europei;
11. Corupția judiciară în Statele membre ale Consiliului Europei. Principalele instrumente juridice internaționale în materie. Opinia Comisiei de la Veneția, privind răspunderea penală a judecătorilor din 11.03.2017;
12. Opinia Comisiei de la Veneția, privind răspunderea penală a judecătorilor;
13. CEDO. Jurisprudență selectivă relativă la partidele politice și societățile comerciale;
14. George Letsas despre ieșirea Regatului Unit din UE: Constituția și nebunia voinței majorității;
15. CEDO. Hotărârile pilot pronunțate de Curte, în perioada 2004-2016. Sintează de Marin Voicu.

Capitolul II. EXERCITAREA ACTULUI DE JUSTIȚIE

2.1. Prezentare generală a indicatorilor statistici relevanți

În anul 2017, pe rolul Curții Supreme de Justiție, din totalitatea cauzelor aflate pe rol – **10675**:

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- **9788** de cauze sau 92% au fost examinate;
- **887** de cauze sau 8% constituie restanță, care se va reporta pentru anul 2018.

Comparativ cu anul 2016, volumul de activitate se reflectă în modul următor:

	2016	2017	Diferența
Cereri în stoc, la începutul anului	1140	999	- 141
Cereri înregistrate, în perioada de referință	11956	9676	- 2280
Total, cereri pe rol	13096	10675	- 2421
Cereri soluționate, în perioada de referință	12097	9788	- 2309
Cereri nesoluționate, la sfârșitul anului	999	887	- 112

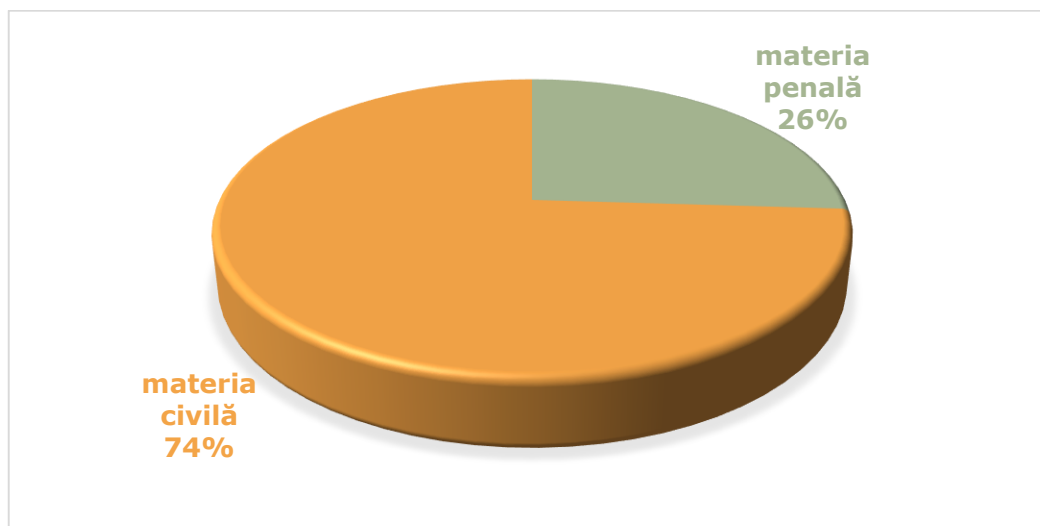
Astfel, potrivit datelor statistice, în 2017 se atestă o descreștere, cu 2421 de cauze, aflate pe rol și cu 2309 cauze examinate, față de anul 2016.

Din analiza structurii cauzelor și ponderea materiilor, se poate reține că, din cele 10675 de cauze, aflate pe rolul instanței, 7903 cauze/proceduri derivă din materia civilă și, respectiv, 2772 – din materia penală.

Astfel, sarcina per judecător:

în Colegiul Penal (11 judecători) a constituit – **252** de cauze;

în Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ (18 judecători) - **439** de cauze.

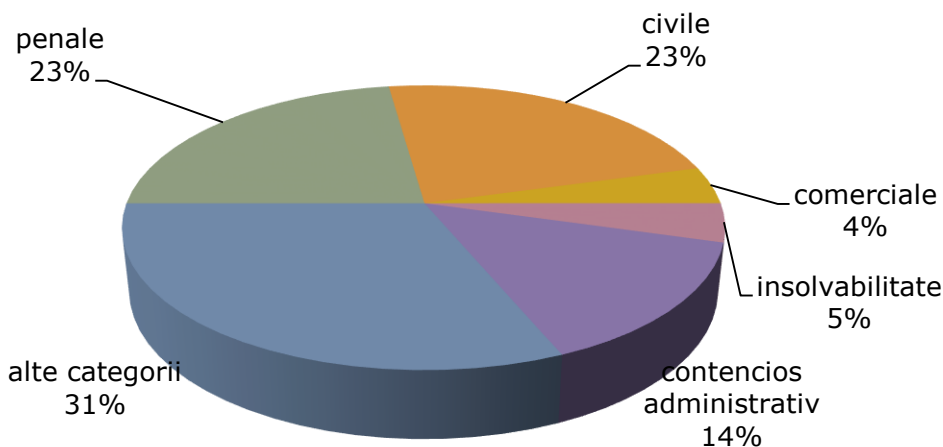

Notă: sarcina per judecător este calculată, prin raportarea numărului total de cauze, aflate pe rol, la numărul posturilor efectiv ocupate, în anul 2017 – 11 judecători.

Totodată, ponderea categoriilor principale de cauze este următoarea:

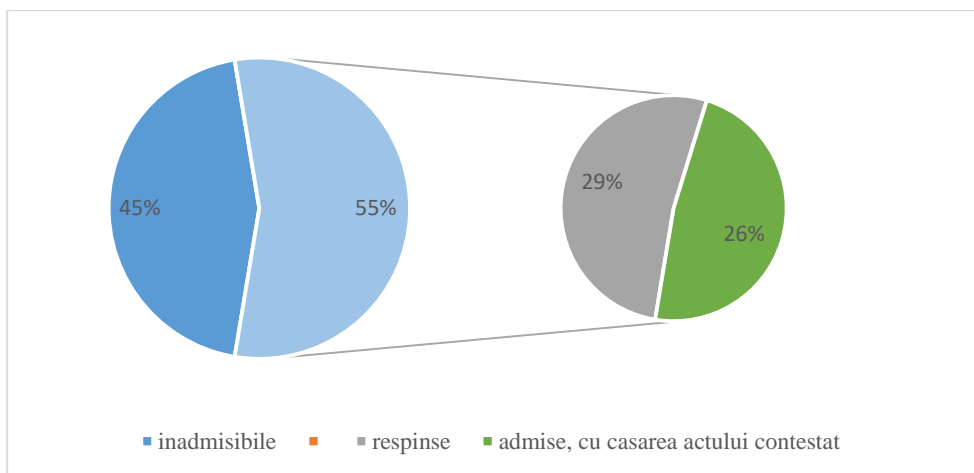
Dosare aflate pe rol, în 2017

Notă: În categoria „Alte categorii de dosare” sunt incluse recursurile ordinare, recurs, secțiunea I, cauzele înregistrate în baza cererilor de strămutare, soluționare a conflictelor de competență ș.a., atât în materia civilă, cât și în materia penală.

În consecință, din numărul total de cauze examinate (recursuri, revizuiți) – **9788**:

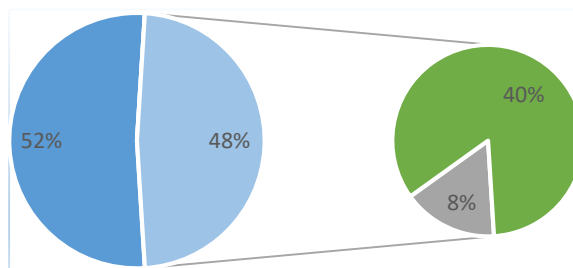
- **4381** sau 45% au fost declarate inadmisibile;
- **2588** sau 26% au fost admise;
- **2819** sau 29% au fost respinse.

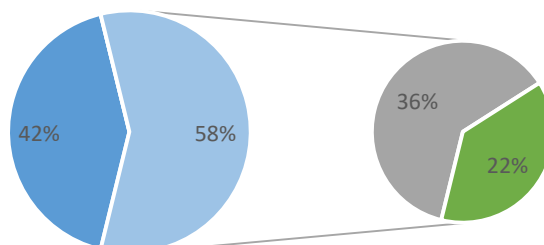
Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

materia penală

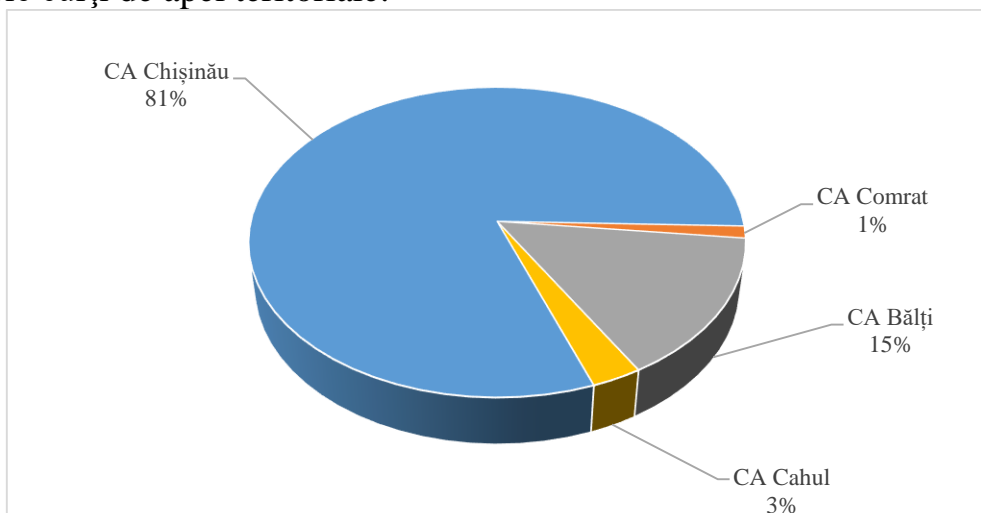
■ inadmisibile ■ respinse ■ admise, cu casarea actului contestat

materia civilă

■ inadmisibile ■ respinse ■ admise cu casarea actului contestat

Din punct de vedere al circumscripțiilor, pe anul 2017, dosare au parvenit din următoarele curți de apel teritoriale:

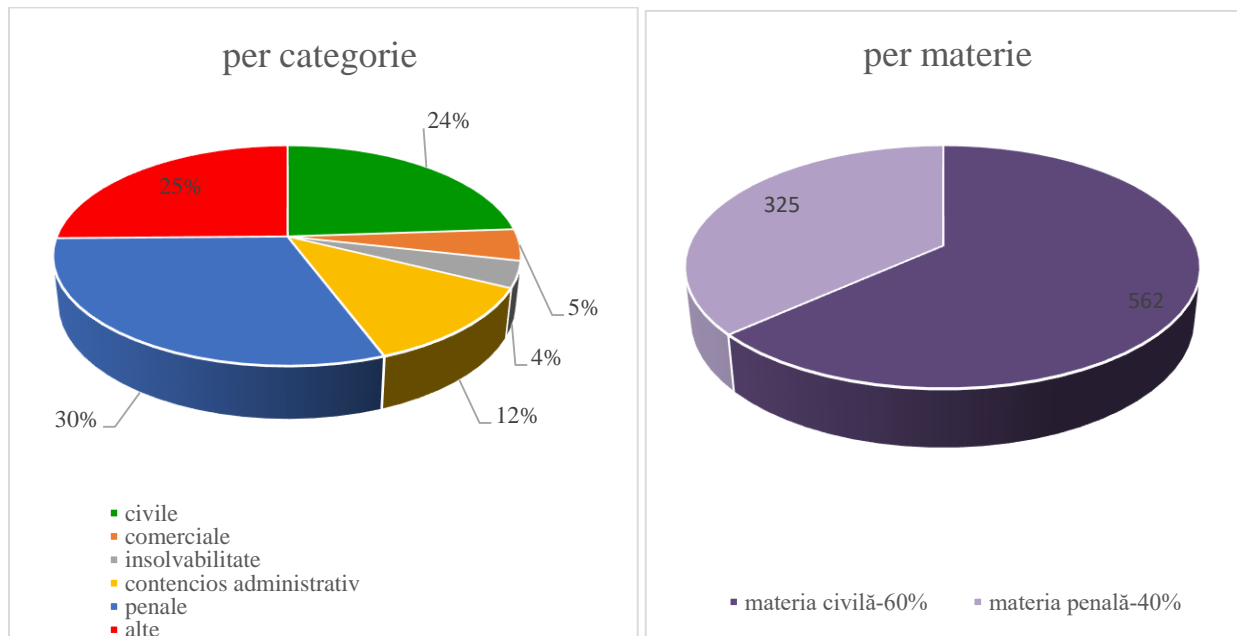

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

Astfel, potrivit diagramei prezentate, se constată că cea mai mare parte a hotărârilor judecătorești, supuse controlului legalității, la Curtea Supremă de Justiție, ca și în anii precedenți, sunt adoptate de către Curtea de Apel Chișinău.

Structura cauzelor pendinte (nesoluționate), la 31 decembrie 2017, se prezintă în modul următor:

2.2. Analiza activității Colegiului Penal

Indicatori statistici relevanți. Volumul de activitate

În anul 2017, pe rolul Colegiului Penal s-au regăsit **2772** de cauze, dintre care 404 au reprezentat restanța din anul 2016. Din numărul total, au fost judecate **2447** de cauze sau 88%, restanța constituind 325 de cauze sau 12%.

Comparativ cu anul 2016, volumul de activitate se reflectă în modul următor:

	2016	2017	Diferența
Cereri în stoc, la începutul anului	466	404	- 62
Cereri înregistrate, în perioada de referință	3384	2368	- 1016
Total cereri pe rol	3850	2772	- 1078
Cereri soluționate, în perioada de referință	2980	2447	- 533
Cereri nesoluționate, la sfârșitul anului	404	325	- 79

Astfel, în comparație cu anul 2016, se constată o micșorare a volumului de activitate.

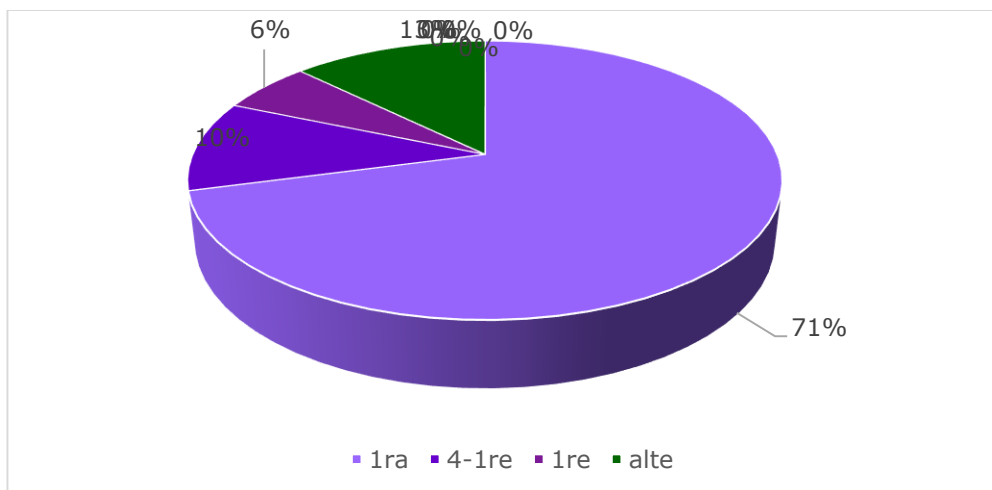
Sarcina medie, pentru fiecare judecător al Colegiului, pe anul 2017, constituie 252 de cauze, micșorându-se față de aceeași perioadă a anului 2016 (308), cu 56 de cauze.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

Structura cauzelor, aflate pe rol, în cadrul Colegiului Penal, ținând cont de indicele atribuit, se prezintă în modul următor:

1ra	- 1964 sau 31%;	1- reab	- 96 sau 2%
4-1re	- 292 sau 10%;	1rh	- 5 sau 0,2%
1re	- 165 sau 6%;	1- 4ril	- 3 sau 0,1%
1r	- 32 sau 1%;	alte	- 215 sau 7,7%

Notă: În compartimentul „Alte categorii de dosare” sunt incluse dosarele înregistrate, în baza cererilor de strămutare a cauzelor, soluționarea conflictelor de competență în materia penală.

În continuare vom prezenta analiza exercitării actului de justiție, pe dosare, în materia penală, conform indicelui atribuit:

➤ Plenul Colegiului Penal

recurs în anulare (indicele 4-1re):

Potrivit raportului statistic, în perioada raportată, pe rolul instanței s-au aflat, în total, **292** de dosare din această categorie, inclusiv restanța de 41 de cauze, din anul 2016. Din numărul total, au fost examinate **264** de cauze sau 90%, în privința a 286 de persoane, restanța, la sfârșitul perioadei de referință, constituind 28 de cauze sau 10%.

Din numărul de 251 de dosare, înregistrate în anul curent (cu excepția restanței din 2016), recursurile au fost declarate de:

- condamnați sau avocații lor – 271;
- de părți vătămate sau avocații acestora – 21.

În urma soluționării admisibilității, în principiu, conform prevederilor art. 456 din Codul de procedură penală:

- 250 de cauze sau 92%, referitor la 271 de persoane, au fost declarate inadmisibile;

- 14 cauze, care se raportează la 15 persoane, ceea ce constituie 5% din numărul total de dosare judecate de această categorie, au fost transmise, spre judecare, în Plenul Colegiului Penal.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

În rezultatul judecării recursurilor în anulare, Plenul Colegiului Penal a adoptat următoarele soluții:

- în 7 cauze, cu privire la 8 persoane, recursurile au fost respinse, ca inadmisibile;
- în 7 cauze, în cazul a 7 persoane, recursurile au fost admise, pronunțându-se noi hotărâri, cu referire la:
 - în 3 cauze, cu încetarea procesului penal, în privința a 3 persoane;
 - în 1 cauză, cu achitarea, în privința la 1 persoană;
 - în 1 cauză, cu modificarea calificării faptei și reducerea pedepsei, în privința la 1 persoană;
 - în 1 cauză, cu reducerea pedepsei, în privința la 1 persoană;
 - în 1 cauză, cu menținerea hotărârii I instanțe, în privința la 1 persoană.

➤ **examinarea recursurilor ordinare:**

recursul împotriva hotărârilor instanțelor de apel (indicele 1ra):

Potrivit datelor statistice, pe parcursul anului 2017, pe rolul instanței s-au aflat **1964** de cauze, inclusiv 332 – restanța din 2016. Colegiul Penal a examinat **1694** de cauze (86%), în ordine de recurs, cu privire la 2098 de persoane, restanța, la sfârșitul perioadei de referință, constituind 270 de cauze (14%).

Analiză statistică a cauzelor, examinate de Colegiul Penal, atestă o diminuare a numărului cauzelor penale, înregistrate de această categorie, față de aceeași perioadă a anului trecut – cu 603 dosare.

În urma examinării celor 2446 de recursuri ordinare, raportate la 2098 de persoane, în **1694** de cauze, s-a hotărât:

- recurs inadmisibil – în 1002 de cauze (40%), referitor la 1159 de persoane;
- transmise, spre judecare, în Colegiul Penal lărgit – **692** de cauze (40%), referitor la 939 de persoane, dintre care:
 - respinse, ca inadmisibile – 163 de cauze, în privința a 237 de persoane;
 - cu menținerea hotărârii I instanțe – 56 de cauze, în privința a 66 persoane;
 - cu achitarea inculpatului – 11 cauze, în privința a 13 persoane;
 - cu încetarea procesului – 53 de cauze, în privința a 58 de persoane;
 - cu remiterea cauzei, la rejudecare, în instanța de apel – 342 de cauze, în privința a 487 de persoane;
 - cu pronunțarea unei noi hotărâri – 67 de cauze, în privința a 78 de persoane, după cum urmează:
 - cu modificarea calificării faptei și reducerea pedepsei – 30 de cauze, în privința a 36 de persoane;
 - cu reducerea pedepsei, fără modificarea calificării – 10 cauze, pentru 10 persoane;
 - cu modificarea calificării, fără reducerea pedepsei – 27 de cauze, pentru 32 de persoane.

Din numărul total de 632 de recursuri, înregistrate în perioada de referință, au fost declarate recursuri:

- de procurori – 663;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- de condamnați, apărătorii lor sau reprezentanții legali – 877;
- de părțile vătămate, avocații lor sau reprezentanții legali – 154.

➤ **examinarea recursurilor în anulare (indicele 1re):**

În perioada de referință, pe rolul instanței s-au aflat **165** de cauze (inclusiv 22 – restanța din anul 2016), dintre care au fost judecate **149** de cauze (90%) ce vizează 155 de persoane, restanța constituind **16** cauze (10%).

Din numărul total 149, au fost declarate:

- 24 de recursuri în anulare, declarate împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac, dintre care:
 - 20 de recursuri au fost declarate inadmisibile;
 - 4 recursuri – transmise în Colegiul Penal lărgit, dintre care:
 - 2 recursuri au fost respinse, ca inadmisibile;
 - 2 recursuri – admise, cu remiterea cauzei, la rejudecare.
- 125 de recursuri în anulare, împotriva încheierilor instanțelor judecătorești, dintre care:
 - 124 de recursuri – respinse;
 - 1 admis.

Din numărul total de 143 de cauze noi, parvenite în 2017, din această categorie au fost declarate recursuri:

- 111 – de condamnați, avocați, în interesele lor și reprezentanții lor legali;
- 54 – de părțile vătămate, avocații și reprezentanții lor legali.

➤ **recursul declarat împotriva hotărârilor judecătorești, pentru care nu este prevăzută calea de atac – apelul (indicele 1r):**

În perioada de referință, s-au aflat pe rol **32** de cauze, dintre care au fost examinate – **31**, restanță – 1 cauză.

• ***prelungirea măsurii preventive (art. 312-313 CPP)***

În aceeași perioadă, s-au aflat pe rol – **16** cauze (inclusiv 1 restanță din anul 2016), privind prelungirea arestului preventiv, care se raportează la 17 persoane.

Au fost examinate **16** cauze, dintre care:

- respinse – 12 recursuri, în privința a 12 persoane;
- admise – 4 recursuri, în privința a 5 persoane, cu anularea măsurii preventive.

• ***aplicarea amenzii judiciare/sechestrului (art. 201-203 CPP)***

Pe parcursul aceleiași perioade, s-au aflat pe rol – **12** cauze, privind aplicarea amenzii judiciare/sechestrului, ce vizează 15 persoane. Examineate au fost 11 dosare, dintre care:

- 10 cauze, în privința a 14 persoane au fost admise;
- 1 cauză, în privința la 1 persoană – respinsă.

• ***alte încheieri (art. 342-449 CPC)***

De asemenea, au fost examinate **4** cauze, în privința a 4 persoane, toate încheierile fiind menținute.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

În toate cazurile, recursurile împotriva încheierilor au fost declarate de condamnați, apărătorii sau reprezentanții lor legali.

➤ **examinarea recursurilor în anulare (indicele 1reab, 4-1reab):**

Pe parcursul anului 2017, s-au aflat pe rol **96** de cauze, inclusiv 5 cauze din anul 2016. Din numărul total, aflate pe rol, au fost examinate **89** de cauze sau (93%), referitor la 100 de persoane, restanța constituind 7 (7%) dosare.

Comparativ cu anul 2016, în această perioadă au fost examinate cu 34 de cauze mai puțin.

În toate cazurile, recursurile au fost admise.

➤ **examinarea cererilor de revizuire (indicele 1rh):**

În perioada de referință, pe rolul instanței s-au aflat 5 cauze, inclusiv 1 cauză din anul 2016, dintre care au fost judecate **4** cauze, restanța constituind o (1) cauză.

Ca urmare a judecării cauzelor:

- respinsă cererea de revizuire – în 1 cauză;
- admisă cererea de revizuire – în 2 cauze;
- cerere retrasă – în 1 cauză.

➤ **examinarea cererilor de recurs, în interesul legii (indicele 1ril):**

În aceeași perioadă s-au aflat pe rol 3 cauze, inclusiv 1 cauză din anul 2016, au fost examinate 2 cauze, în privința a 3 persoane, restanța constituind 1 cauză.

Din cauzele examinate:

- admise – 1;
- respinse – 1.

➤ **examinarea cererilor de strămutare, de abținere și conflictele de competență (indicele cs, cc, ac):**

Pe parcursul anului 2017, pe rol s-au aflat **215** cauze, inclusiv 1 cauză – restanță din 2016. Din numărul total de dosare, au fost examinate **214**, 1 cauză constituind restanța:

- 149 de cereri au fost admise;
- 65 de cereri – respinse.

Comparativ cu anul 2016, au fost examinate cu 157 de dosare mai puțin.

2.3. Analiza activității Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ

Ținând cont de datele statistice reflectate și concluzionând asupra evoluției sarcinii de lucru, în Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ, pentru anul 2017, se constată că, în perioada respectivă, pe rolul instanței:

- s-au aflat, în total – **7903** cauze, dintre care:
- au fost examinate – **7341** de cauze sau 93%;
- restanța constituind – **562** de cauze sau 7 %.

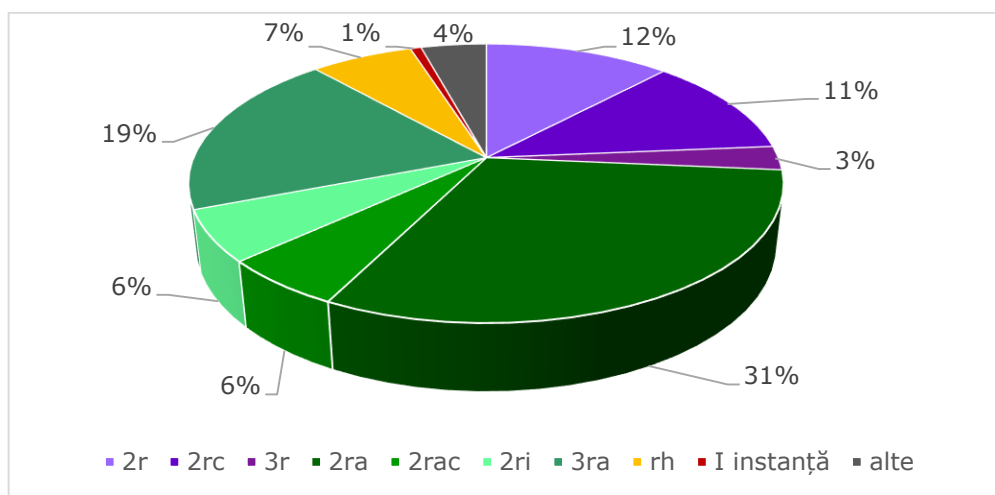

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

În anul 2016, pe rolul instanței s-au aflat, în total – **9712** cauze, dintre care au fost examinate **9117** cauze sau 94%, restanța constituind **595** de cauze sau 6 %. Astfel, comparativ cu anul 2016, se reflectă o diminuare a cauzelor, aflate pe rolul instanței. Totodată, se păstrează aceeași tendință, în ceea ce privește rata cauzelor judecate și restanța cauzelor nesoluționate la sfârșitul perioadei de referință.

Structura cauzelor, aflate pe rol în cadrul Colegiului, ținând cont de indicele atribuit, se prezintă în modul următor:

2ra - 31%;	2r - 12%;	revizuire (rh) - 7%;
2rac - 6%;	2rc - 11%;	I instanță - 1%;
2ri - 6%;	3r - 3%;	ds, cc - 4%;
3ra - 19%;		

Notă: În compartimentul „Alte categorii” sunt incluse dosarele, înregistrate în baza cererilor de strămutare a cauzelor, soluționarea conflictelor de competență în materia civilă, cereri de emitere a deciziei suplimentare.

Din numărul total de dosare examinate – **7341**:

recurs (secțiunea I)	- 1981 sau 27%;
recurs (secțiunea II)	- 4507 sau 61,5%;
revizuire	- 478 sau 6,5%;
cereri cc, ac	- 176 sau 2,5%;
I instanță	- 43 sau 0,5 %;
ds	- 156 sau 2% .

Sarcina medie pentru fiecare judecător al Colegiului, pe anul 2017, constituie **439** de cauze, micșorându-se față de aceeași perioadă a anului 2016 (539) cu 100 de cauze.

În continuare se prezintă analiza exercitării actului de justiție, pe dosare, în materia civilă, potrivit indicelui atribuit:

Recurs (Secțiunea I)

➤ **recurs împotriva încheierilor judecătorești (indicii 2r; 2rc; 3r):**

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

În conformitate cu art. 424 alin. (2) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate, împotriva încheierilor emise, de către curțile de apel.

În anul 2017, în Secțiunea I, au fost examinate, în total – **1981** (inclusiv 119 cereri restituite și 3 recursuri retrase) de cauze sau 95% din cele **2088** de cereri aflate pe rol, restanța constituind **107** (5%) cauze.

Comparativ cu anul 2016, volumul de activitate a secției se reflectă în modul următor:

	2016	2017	Diferența
Cereri în stoc, la începutul anului	149	144	-5
Cereri înregistrate, în perioada de referință	2441	1944	- 497
Total, cereri pe rol	2590	2088	- 502
Cereri soluționate, în perioada de referință	2446	1981 (inclusiv 119 cereri restituite și 3 cereri retrase)	- 465
Cereri nesoluționate, la sfârșitul anului	144	107	- 37

Din analiza datelor statistice, se constată că, în comparație cu anul 2016, activitatea anului 2017 a fost marcată de scăderea cu 497 de cereri înregistrate pe rolul secției, împrejurare care a determinat scăderea cu 465 de cereri soluționate.

➤ **cauze civile (indicele 2r):**

În perioada de referință, s-au aflat pe rol **952** de cauze, inclusiv restanța din 2016 – de 72 de cauze, dintre care au fost examinate **899** de cauze (94%), restanța constituind 53 de cauze (6%).

Din numărul total al cauzelor examinate – 899:

- 682 (81%) de recursuri au fost respinse;
- 164 (19%) de recursuri au fost admise;
- 52 de recursuri – restituite;
- 1 recurs – retras.

În urma admiterii recursurilor:

- 3 încheieri au fost modificate;
- 21 de încheieri au fost casate, cu soluționarea problemei în fond;
- 140 de încheieri au fost casate, cu remiterea cauzei, la rejudecare.

➤ **cauze comerciale (indicele 2rc):**

În perioada raportată, s-au aflat pe rol **917** cauze, inclusiv restanța din 2016 – 63 de cauze, dintre care au fost examinate **871** (95%), restanța constituind 46 de cauze (5%).

Din numărul cauzelor examinate – 871:

- 593 (73%) de recursuri au fost respinse;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- 220 (27%) de recursuri au fost admise;
- 56 de recursuri restituite;
- 2 recursuri – retrase.

În urma admitterii recursurilor:

- 3 încheieri au fost modificate;
- 30 de încheieri au fost casate, cu soluționarea problemei în fond;
- 187 de încheieri au fost casate, cu remiterea cauzei, la rejudecare.

➤ Cauze, în ordinea contenciosului administrativ (indicele 3r):

În această perioadă, s-au aflat pe rol **219** cauze, inclusiv restanța din 2016 – 9 cauze, dintre care au fost examinate **211** (96%), restanța constituind 8 cauze (4%).

Din numărul cauzelor examinate – 211:

- 160 (76%) de recursuri au fost respinse;
- 40 (19%) de recursuri au fost admise;
- 11 recursuri – restituite.

În urma admitterii recursurilor:

- 2 încheieri au fost casate, cu soluționarea problemei în fond;
- 38 de încheieri au fost casate, cu remiterea cauzei, la rejudecare.

Recurs (Secțiunea II)

➤ recurs împotriva hotărârilor/deciziilor curților de apel (indicele 2ra, 2rac, 2ri, 3ra):

În perioada de referință, în total, s-au aflat pe rol **4900** de cauze, inclusiv 394 de cauze – restanța din 2016, dintre care au fost examinate **4507** (92%) (inclusiv 4 recursuri retrase și 1 recurs restituit), restanța constituind **393** de cauze (8%).

Comparativ cu anul 2016, volumul de activitate a secției se reflectă în modul următor:

	2016	2017	Diferența
Cereri în stoc, la începutul anului	481	394	- 87
Cereri înregistrate, în perioada de referință	5297	4506	- 791
Total, cereri pe rol	5778	4900	- 878
Cereri soluționate, în perioada de referință	5384	4507 (inclusiv 1 recurs restituit și 4 cereri retrase)	- 877

Din analiza datelor statistice, se constată că, în comparație cu anul 2016, activitatea anului 2017 a fost marcată de scăderea cu 791 de cereri înregistrate pe rolul secției, împrejurare care a determinat scăderea cu 877 de cereri soluționate.

➤ cauze civile (indicele 2ra):

În perioada de referință, s-au aflat pe rol **2452** de cauze, inclusiv restanța din anul 2016 – 210 cauze, dintre care au fost examinate **2240** (91%), restanța constituind 212 (9%). Astfel, în anul 2017, a fost înregistrată o scădere, cu 574 de cauze aflate pe

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

rol, față de anul 2016 (3026 de cauze), fapt ce a determinat scăderea cu 576 de cauze examinate și menținerea restanței, la nivelul anului 2016.

Din numărul cauzelor examinate – 2240:

- 1711 (76%) recursuri au fost declarate inadmisibile;
- 79 (4%) de recursuri au fost respinse;
- 450 (20%) de recursuri au fost admise.

În urma admitterii cererii de recurs:

- 206 – cu remiterea cauzei, la rejudecare, în instanța de apel;
- 17 – cu remiterea cauzei, la rejudecare, în instanța de fond;
- 109 – cu pronunțarea unei noi hotărâri;
- 97 – cu menținerea hotărârii primei instanțe;
- 7 – cu modificarea deciziei instanței de apel;
- 7 – cu modificarea hotărârii primei instanțe;
- 6 – cu încetarea procesului;
- 1 – cu scoaterea cererii de pe rol.

➤ **examinarea cauzelor comerciale (indicele 2rac):**

În perioada raportată, pe rolul instanței s-au aflat **455** de cauze, inclusiv restanța din anul 2016 – 49 de cauze, dintre care au fost examinate 414 (91%), restanța la sfârșitul perioadei de referință constituind 41 de cauze (9%). În comparație cu anul 2016, a fost înregistrată o scădere, cu 125 de cauze aflate pe rolul instanței.

Din numărul cauzelor examinate – 414:

- 304 (74%) recursuri au fost declarate inadmisibile;
- 14 (3%) recursuri au fost respinse;
- 96 (23%) de recursuri au fost admise.

În urma admitterii cererii de recurs:

- 47 – cu remiterea cauzei, la rejudecare, în instanța de apel;
- 4 – cu remiterea cauzei, la rejudecare, în instanța de fond;
- 18 – cu pronunțarea unei noi hotărâri;
- 22 – cu menținerea hotărârii primei instanțe;
- 2 – cu modificarea deciziei instanței de apel;
- 3 – cu încetarea procesului.

➤ **examinarea cauzelor de insolvabilitate (indicele 2ri):**

În aceeași perioadă, pe rolul instanței s-au aflat **468** de cauze, inclusiv 33 – restanța din anul 2016, dintre care au fost examinate **434** (93%), restanța la sfârșitul perioadei de referință constituind 34 de cauze (8%). Comparativ cu anul 2016, a fost înregistrată o majorare cu 71 de cauze, aflate pe rol.

Din numărul cauzelor examinate – 434:

- 263 (61%) de recursuri au fost respinse;
- 168 (39%) de recursuri au fost admise;
- 1 recurs – restituit;
- 2 recursuri – retrase.

În urma admitterii cererii de recurs:

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- 141 – cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de insolvență;
- 1 – cu modificarea hotărârii instanței de insolvență;
- 23 – cu pronunțarea unei noi hotărâri;
- 1 – cu respingerea cererii introductive;
- 2 – cu încetarea procesului.

➤ **examinarea cauzelor, în ordinea contenciosului administrativ (indicele 3ra):**

În această perioadă, pe rolul instanței s-au aflat **1525** de cauze, inclusiv 102 cauze – restanța din anul 2016, dintre care au fost examinate **1419** (93%), restanța la sfârșitul perioadei de referință constituind 106 cauze (7%). Comparativ cu anul 2016, numărul cauzelor aflate pe rol s-a micșorat cu 250.

Din numărul cauzelor examinate – 1419:

- 1094 (77%) recursuri au fost declarate inadmisibile;
- 54 (4%) de recursuri au fost respinse;
- 269 (19%) de recursuri au fost admise.

În urma admiterii cererii de recurs:

- 122 – cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel;
- 15 – cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond;
- 68 – cu pronunțarea unei noi hotărâri;
- 63 – cu menținerea hotărârii primei instanțe;
- 1 – cu încetarea procesului.

➤ **examinarea cererilor de revizuire (indicele 2rh, 2rhe, 3rh):**

În perioada analizată, s-au aflat pe rol **524** de cauze, inclusiv 41 de cauze – restanța din anul 2016, dintre care au fost examinate **478** de cauze (91%), restanța constituind 46 (9%) de cauze.

Comparativ cu anul 2016, volumul de activitate a secției se reflectă în modul următor:

	2016	2017	Diferența
Cereri în stoc, la începutul anului	38	41	+3
Cereri înregistrate, în perioada de referință	532	483	- 87
Total, cereri pe rol	570	524	- 46
Cereri soluționate, în perioada de referință	529 (inclusiv 5 cereri retrase)	478 (inclusiv 2 cereri restituite)	- 51
Cereri nesoluționate, la sfârșitul anului	41	46	+ 5

Din analiza datelor statistice, se constată că, în comparație cu anul 2016, activitatea anului 2017 a fost marcată de scăderea cu 46 de cereri, aflate pe rolul secției, împrejurare care a determinat scăderea cu 51 de cereri soluționate.

Din numărul total al cauzelor examinate – 478:

- 451 (95%) de cereri au fost respinse, ca fiind inadmisibile;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- 17 (3%) cereri au fost admise;
- 8 (2%) remise pentru examinare, după competență,
- 2 cereri au fost restituite.

Cererile de revizuire au fost depuse de către:

- participanți la proces – 415;
- persoane care nu au participat la proces – 62;
- de către Agentul Guvernamental – 6.

➤ **examinarea cererilor de strămutare, de abținere și referitoare la conflictele de competență (indicele cc):**

Pe parcursul anului 2017, s-au aflat pe rol **176** de cereri de strămutare, abținere și conflict de competență (inclusiv 1 cerere restanță din 2016), fiind examinate **176** de cereri.

Din numărul total de cauze examinate – 176:

- 93 (53%) de cereri au fost admise;
- 82 de cereri au fost respinse;
- o cerere remisă, fără examinare.

Conform datelor statistice, în comparație cu anul 2016 (230 cauze), numărul de cauze din această categorie a scăzut cu 54 de cauze.

➤ **examinarea cererilor de emitere a unei decizii suplimentare (indicele ds):**

În perioada raportată, pe rolul instanței s-au aflat **159** de cauze, inclusiv 7 cauze – restanță din anul 2016. Din numărul total de cauze, au fost examinate **156** (98%) de cauze, iar 3 cauze – restanță.

Din numărul total de cauze examinate – 156:

- 84 (55%) de cereri au fost admise;
- 68 de cereri au fost respinse;
- 4 cauze remise, fără examinare.

În baza datelor statistice, în comparație cu anul 2016 (118 cauze), numărul de cauze din această categorie s-a majorat cu 41 de cauze.

➤ **examinarea cauzelor în I instanță (indicele 3, 3d):**

Indicele 3

În perioada raportată, pe rolul instanței s-au regăsit, în total **32** de contestații, inclusiv 5 – restanță din anul 2016. În cadrul proceselor judiciare, 6 cauze au fost conexe într-o singură procedură, 9 cereri restanță. În total, au fost examinate **23** de cereri, dintre care:

- 12 (52%) contestații au fost restituite;
- 1 cerere – retrasă;
- 1 cerere – admisă;
- 9 (39%) contestații – respinse.

Comparativ cu anul 2016, numărul de contestații, aflate pe rol, a crescut cu 24.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

Indicele 3d

În anul 2017, pe rolul instanței s-au aflat **24** de contestații, inclusiv 3 contestații – restanță din anul 2016. În cadrul proceselor judiciare, 1 cauză a fost conexată într-o singură procedură, 4 contestații – restanță. În total, au fost examinate **20** de contestații, dintre care:

- 12 (60%) contestații – respinse;
- 8 (40%) contestații – restituite.

Comparativ cu anul 2016, numărul de contestații, aflate pe rol, a crescut cu 11 cereri.

CAPITOLUL 3 – ACTIVITATEA SECȚIILOR ȘI DIRECȚIILOR

3.1. Secția Documentare Procesuală a Cauzelor Penale

Indicatori statistici relevanți. Volum de activitate

La începutul anului 2017, pe rolul Secției se aflau înregistrate 480 de recursuri, dintre care:

- 425 – recursuri ordinare;
- 55 – recursuri în anulare.

În perioada de referință, au fost înregistrate 3047 de cereri, dintre care:

- 2496 – recursuri ordinare (81,9%);
- 539 – recursuri în anulare (17,6%);
- 12 – cereri de revizuire (0,4 %).

Astfel, în anul 2017, pe rolul Secției sau aflat **3527** de cereri, inclusiv 480 de cereri – restanță din 2016, dintre care:

- 2921 – recursuri ordinare (82,8%);
- 594 – recursuri în anulare (16,8%);
- 12 – cereri de revizuire (0,3%).

Din numărul total de cereri, aflate pe rol, au fost transmise în Secția Evidență Procesuală – 2901 cereri (82,3%), dintre care:

- 2359 – recursuri ordinare (81,3%);
- 533 – recursuri în anulare (18,4%);
- 9 – cereri de revizuire (0,03%);
- 43 (1,2%) de cereri au fost restituite, pentru perfectare;
- 9 (0,3%) cereri au fost transmise, după competență.

La finele perioadei de referință, restanța cererilor a constituit 574 de cereri (16,3%), dintre care:

- 528 – recursuri ordinare (91,9%);
- 43 – recursuri în anulare (7,5%);
- 3 – cereri de revizuire (0,5%).

Comparativ cu anul 2016, volumul de activitate a secției se reflectă în modul următor:

	2016	2017	Diferența
Cereri în stoc, la începutul anului	448	480	+ 32
Cereri înregistrate, în perioada de referință	3400	3047	- 353

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

Total, cereri pe rol	3848	3527	- 321
Cereri soluționate, în perioada de referință	3368 (inclusiv 103 cereri restituite și 26 cereri transmise după competență)	2953 (inclusiv 43 cereri restituite și 9 cereri transmise după competență)	- 415
Cereri nesoluționate, la sfârșitul anului	480	574	+ 94

Din analiza datelor statistice, se constată că, în comparație cu anul 2016, activitatea anului 2017 a fost marcată, pe de o parte, de scăderea cu 353 de cereri, înregistrate pe rolul secției, iar, pe de altă parte, de scăderea cu 415 cereri soluționate, împrejurări care au determinat o creștere a restanței cu 94 de cereri.

Scăderea numărului de cereri nou-înregistrate, în perioada de referință, reprezintă o chestiune extrinsecă, ce nu poate fi influențată de eficiența activității, desfășurate la nivelul Secției, dar care însă se răsfrânge implicit asupra activității efectuate, dovadă în acest sens fiind scăderea numărului de cereri soluționate și creșterea restanței la sfârșitul perioadei analizate.

Diminuarea numărului de cereri soluționate și creșterea numărului de cereri nesoluționate, la sfârșitul anului, a fost determinată, în principal, de creșterea numărului de cereri (380 de cereri), înregistrate la finele perioadei de referință, în luna decembrie 2017.

3.2. Secția Documentare Procesuală a Cauzelor Civile, Comerciale și de Contencios Administrativ

La începutul anului 2017, pe rolul Secției se aflau înregistrate **537** de cereri, dintre care:

- recursuri, secțiunea II (civile-02c) – 289;
- recursuri, secțiunea II (comerciale-02e) – 39;
- recursuri, secțiunea II (contencios administrativ-03c) – 119;
- recursuri, secțiunea II (insolvabilitate-02i) – 31;
- revizuri (civile-02r) – 33;
- revizuri (contencios administrativ-03r) – 10;
- revizuri (comerciale-02re) – 7;
- cereri (02ds) – 9.

În perioada de referință au fost înregistrate **6317** cereri, dintre care:

- recursuri, secțiunea II (civile-02c) – 2709;
- recursuri, secțiunea II (comerciale-02e) – 497;
- recursuri, secțiunea II (contencios administrativ-03c) – 1604;
- recursuri, secțiunea II (insolvabilitate-02i) – 595;
- revizuri (civile-02r) – 287;
- revizuri (contencios administrativ-03r) – 102;
- revizuri (comerciale-02re) – 144;
- recursuri, secțiunea I (civile-02s) – 225;
- cereri (02ds) – 154.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

În total, în această perioadă, în Secție s-au regăsit **6854** de cereri. Comparativ cu anul 2016, volumul de activitate a Secției se reflectă, în modul următor:

	2016	2017	Diferența
Cereri în stoc, la începutul anului	515	537	+ 22
Cereri înregistrate, în perioada de referință	7162	6317	- 845
Total, cereri pe rol	7677	6854	- 823
Cereri soluționate, în perioada de referință	7140 (inclusiv 358 cereri restituite și 255 cereri transmise după competență)	6264 (inclusiv 347 cereri restituite și 211 cereri transmise după competență)	- 876
Cereri rămase pe rol, la sfârșitul anului	537	590	+ 53

În baza datelor statistice, se constată că, în comparație cu anul 2016, activitatea anului 2017 a fost marcată, pe de o parte, de scăderea cu 845 de cereri înregistrate, pe rolul Secției, iar, pe de altă parte, de scăderea cu 876 de cereri soluționate, împrejurări care au determinat o creștere cu 53 de cereri a restanței.

Analiza detaliată a cererilor per categorie se prezintă, după cum urmează:

	Număr total de cereri, aflate pe rol, în perioada de referință	Restituite, transmise după competență	Remise Secției Evidență Procesuală, pentru înregistrarea procedurii în recurs (revizuire)	Restanța
Recurs, (secțiunea II) (02c, 02e, 03c, 02i)	5883	347	5015	521 (8,8%)
Revizuire (02r, 03r, 02re)	583	10	510	63 (10,8%)
Cereri (02ds)	163		159	4 (0,9%)
Recurs, (secțiunea I) (02s)	225	201	22	2
	6854	558 (8%)	5706 (83%)	590 (8,6%)

În cazul celor **590** de cereri ce constituie restanța, e de menționat că majoritatea dintre ele (413 – 70%) au fost înregistrate, la finele perioadei de referință, în luna decembrie 2017, dintre care:

- recursuri, secțiunea II ((02c, 02e, 03c, 02i)) – 383;
- revizuiți ((02r, 03r, 02re)) – 30.

La capitolul restituirii cererilor de recurs, în baza art. 438 CPC, e de menționat că, în majoritatea cazurilor, recursurile sunt remise, pe motivul neachitării taxei de stat sau neargumentării cererii de recurs.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

Cuantumul taxei de stat, achitată de recurenți, la depunerea cererii de recurs, pe anul 2017, a constituit **3 946 239,26 de lei**, (anul 2016 – 4 725 604,26 de lei). Astfel, se observă o scădere, față de anul precedent, a sumei achitate, cu titlu de taxă de stat, cu 779 365 de lei.

În perioada raportată au fost depuse;

- 469 de cereri, privind scutirea de la taxa de stat, la depunerea cererii de recurs;
- 190 de cereri, prin care s-a solicitat suspendarea hotărârii atacate cu recurs;
- 27 de cereri, privind suspendarea executării hotărârii, a cărei revizuire se cere.

Evidența cererilor

În anul 2017, toate cererile, parvenite în Secție, au fost înregistrate în registre interne, pe suport de hârtie și în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, fiind, totodată, reflectate și pe pagina web a instanței.

Ținând cont de faptul existenței mai multor categorii de cereri, acestea sunt înregistrate în diferite registre, corespunzător indicelui atribuit.

3.3. Plenul Curții Supreme de Justiție

În total, în perioada de referință, au avut loc 10 ședințe ale Plenului Curții Supreme de Justiție, desfășurarea cărora a fost asigurată de colaboratorii serviciului, cu plasarea pe pagina web a CSJ a agendei ședințelor și hotărârilor adoptate.

În perioada anului 2017, Plenul Curții Supreme de Justiție a adoptat:

- hotărâri explicative – 3 (anul 2016 – 3);
- hotărâri de modificare a unor hotărâri explicative – 35 (anul 2016 – 2);
- hotărâri de abrogare a unor hotărâri explicative – 3 (anul 2016 – 1).

➤ **Avize consultative**

Pe parcursul anului 2017, au fost înregistrate 22 de demersuri (în anul 2016 – 38, dintre care 4 demersuri au fost admise, respinse – 33, restanță – 1), în vederea emiterii Avizului consultativ, privind modul de punere în aplicare a legii, toate fiind examinate, cu emiterea încheierii de respingere a acestora.

➤ **Sesizarea Curții Constituționale**

În perioada de referință, Plenul Curții Supreme de Justiție a adoptat 3 hotărâri cu privire la sesizarea Curții Constituționale (în anul 2016 - 3, inclusiv au fost admise 2 demersuri cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate).

În total, în această perioadă, au avut loc 10 ședințe ale Plenului Curții Supreme de Justiție, desfășurarea cărora a fost asigurată de colaboratorii serviciului, cu plasarea pe pagina web a CSJ a agendei ședințelor și hotărârilor adoptate.

Pe parcursul anului, colaboratorii serviciului au înregistrat materialele parvenite în secție în registrele interne și în format electronic, au asigurat desfășurarea ședințelor Plenului CSJ și a Consiliului Științific Consultativ, au remis materialele participanților la ședință, au întocmit procesele-verbale (10 procese-verbale ale ședințelor Plenului și 6 – ale ședințelor Consiliului Științific Consultativ), au efectuat monitorizarea permanentă a site-ului CSJ (compartimentele „Agenda ședințelor

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

Plenului CSJ”, „Jurisprudența Plenului CSJ” și „Unificarea practicii judiciare”). De asemenea, a fost actualizat compartimentul „Hotărâri explicative ale Plenului CSJ”, fiind excluse hotărârile abrogate și ajustate toate hotărârile modificate, în perioada anilor 2013-2017.

3.4. Direcția Monitorizare și Relații cu Publicul

Direcția Monitorizare și Relații cu Publicul a realizat, în principal, următoarele activități:

- examinarea petițiilor;
- solicitărilor de informații;
- soluționarea solicitărilor telefonice.

În anul 2017, au fost înregistrate **1540** de petiții, cereri și adresări, dintre care **25** de petiții, cereri și scrisori au fost readresate Curții Supreme de Justiție de la organele publice centrale – Parlamentul RM, Aparatul Președintelui RM, precum și de la alte instituții – Procuratura Generală, Ministerul Justiției, Comisariatele de poliție, instituțiile penitenciare și instanțele de judecată. În urma examinării acestora, s-a constatat că se solicită informații, privind cauzele aflate în procedura instanței de recurs, copiile unor acte judecătorești, precum și exprimarea dezacordului cu deciziile emise.

Analizând conținutul petițiilor, cererilor și scrisorilor, adresate Curții Supreme de Justiție, se constată că:

- **1247** – se referă la cauze penale;
- **293** – la cauze civile.

Din numărul total de petiții înregistrate:

- în **300** de cazuri au fost depuse cereri, în care au fost adresate, în baza Legii privind accesul la informații (a fost solicitată informația, privind etapa de examinare a dosarelor, data examinării, expedierea cauzelor în instanțele ierarhic inferioare, precum și alte informații, ce țin de activitatea Curții Supreme de Justiție);

- în **186** de cazuri se solicită implicarea conducerii Curții Supreme de Justiție, la examinarea dosarelor, aflate pe rolul instanțelor de judecată;

- **50** de petiții țin de activitatea judecătorilor instanțelor de judecată, care au fost remise Consiliului Superior al Magistraturii, pentru examinare, potrivit competenței;

- **150** de petiții au parvenit din partea condamnaților, care își exprimă dezacordul cu modul de examinare a dosarelor, cu pedeapsa aplicată, precum și referitor la calcularea termenului pedepsei;

- în **100** de petiții, justițiabilii și-au expus dezacordul cu deciziile Curții Supreme de Justiție;

- **10** petiții se referă la organizarea insuficientă a desfășurării justiției, tergiversarea judecării pricinilor civile, cauzelor penale și administrative, încălcarea termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești;

- în **90** de cazuri, au fost solicitate copii din materialele dosarelor, aflate atât pe rolul Curții Supreme de Justiție, cât și din arhiva acesteia;

- în **100** de cazuri, au fost solicitate explicații și consultații juridice;

- **454** de petiții au fost transmise altor secții, potrivit competenței;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- **10** petiții nu au fost examinate, datorită faptului că textul petiției nu era lizibil sau petiția conținea informații insuficiente și neconcludente, referitor la problema abordată. În aceste cazuri, petiționarii au fost informați despre motivul neexaminării și despre prevederile art. 10 alin. (5) din Legea cu privire la petiționare;

- **45** de petiții au fost expediate organelor competente.

Au fost soluționate și cereri telefonice, care au avut, ca obiect, în principal, furnizarea informației cu privire la cauzele, aflate pe rolul instanței, și alte informații, ce țin de activitatea Curții Supreme de Justiție.

Comparativ cu anul 2016, activitatea Direcției a înregistrat o creștere a petițiilor și solicitărilor de informații de interes public, în sensul că, de la **1481** de petiții, înregistrate și examinate în anul 2016, în anul 2017 – au fost înregistrate și examinate **1540** de petiții.

3.5. Direcția Drepturile Omului și Cooperare Externă

Activitatea Direcției este divizată în trei compartimente:

– drepturile omului;

– colaborarea internațională a Curții Supreme de Justiție;

– asigurarea ceremonialului, în cadrul activităților extrajudiciare a Curții Supreme de Justiție.

Sistematizarea jurisprudenței CtEDO

Activitatea de bază a Direcției, la compartimentul „drepturile omului”, s-a axat pe sistematizarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, prin întocmirea rezumatelor hotărârilor Curții pronunțate împotriva Republicii Moldova și împotriva altor state, considerate relevante pentru practica națională. Astfel, pe parcursul perioadei de referință au fost întocmite 135 de rezumate, **16 rezumate asupra hotărârilor pronunțate contra Moldovei** și 119 – asupra hotărârilor pronunțate versus altor state și sistematizate conform articolelor Convenției. Rezumatele hotărârilor au fost plasate pe pagina web a Curții (<http://despre.csj.md/index.php/jurisprudenta-cedo1/rezumat-hotararilor-relevante-ale-cedo/40-rezumat-hotarari-cedo-2017>).

Pe parcursul anului 2017, în afara planului de activitate, a fost realizat un Studiu analitic „Republica Moldova la 20 de ani de la ratificarea Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale”. Acest studiu a fost elaborat, în baza datelor statistice și informațiilor preluate din fișa dedicată Republicii Moldova, publicată în ianuarie 2017 de către Grefa Curții, precum și din Raportul de analiză statistică, pentru anul 2016. Studiul analitic a fost plasat pe pagina web a Curții (<http://despre.csj.md/index.php/despre-curtea-suprema-de-justitie/mass-media-si-relatiile-cu-publicul/959-studiu-analitic-republica-moldova-la-20-de-ani-de-la-ratificarea-conventiei-europene-pentru-apararea-drepturilor-omului-si-libertatilor-fundamentale-sdsd>).

Colaborarea cu Agentul Guvernamental

Colaborarea este divizată pe două segmente, unul ține de prezentarea opiniei Curții Supreme de Justiție asupra cauzelor contra Republicii Moldova, aflate pe rol la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și comunicate Guvernului, iar celălalt se referă la întreprinderea măsurilor cu caracter general și individual, în cadrul executării

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

hotărârilor definitive, pronunțate de către Curtea Europeană împotriva Republicii Moldova. În perioada raportată, Curtea a înregistrat 32 de demersuri de la Agentul Guvernamental.

Colaborare externă

În anul 2017, a fost realizat proiectul, în colaborare cu CEDO, care a inclus vizita de studiu a unui grup de angajați ai Curții Supreme de Justiție la Curtea Europeană de la Strasbourg. În rezultatul implementării proiectului, un grup de persoane, compus din 13 membri: 5 magistrați, 7 asistenți judiciari și un reprezentant al Direcției au efectuat, în perioada 13-17 noiembrie, o vizită de studiu, la Curtea Europeană, unde au avut loc întrevederi cu reprezentanții Curții, fiind discutate subiecte, cu referire la activitatea instituției, probleme sesizate, în adresările cetățenilor Republicii Moldova la CEDO. Totodată, au asistat la ședința Marii Camere.

La fel, a fost realizat un proiect, în colaborare cu instanțele judecătorești din România, fiind organizată o vizită de studiu la Iași, în perioada 4-8 decembrie. Un grup de persoane, compus din 6 membri, angajați ai Curții Supreme de Justiție, asistenți judiciari și funcționari din cadrul Direcției Documentare și Evidență Procesuală și Direcției Drepturile Omului și Cooperare Externă au efectuat vizite la Judecătoria Iași, Tribunalul Iași și Curtea de Apel Iași, unde s-au documentat despre activitatea instanțelor nominalizate.

De asemenea, au fost organizate 9 vizite ale Președintelui instanței, judecătorilor și altor colaboratori ai Curții, la diferite foruri internaționale la Strasbourg/Franța (26 - 28 ianuarie), Nicosia/Republica Cipru (27 aprilie - 02 mai), Viena/Austria (23-26 august), Atena/Grecia (28-30 septembrie), Dunhuang/Republica Populară Chineză (23-30 septembrie), Alicante/Spania (3-8 octombrie), Belgia (22-26 octombrie), Sofia/Bulgaria (7-9 noiembrie) și la București/România (22 - 25 noiembrie).

În această perioadă au fost organizate 21 de întrevederi ale Președintelui instanței, judecătorilor și altor colaboratori ai Curții cu delegația din cadrul Ambasadei Marii Britanii, în frunte cu Excelența Sa Lucy Joyce Obe (25 ianuarie), reprezentanții Centrului pentru Soluționarea Eficientă a Disputelor și a Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (1 februarie), reprezentanții Misiunii de Evaluare INL în domeniul reformării din Sectorul Justiției (10 februarie), reprezentanții Misiunii NORLAM (17 februarie), delegația din cadrul Institutului Internațional Causeway din Marea Britanie (6 martie), delegația din cadrul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID/Moldova) (9 martie, 23 august), reprezentantul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (27 iulie), reprezentanții Departamentului de Stat al SUA și Ambasadei SUA în Republica Moldova (7 august), reprezentanții Centrului pentru Studii de Securitate Europene (6 septembrie), reprezentanții din cadrul Programului pentru Justiție Transparentă (11 septembrie, 14 septembrie), experții delegați de Consiliul Europei (21 septembrie, 21 septembrie), experții din cadrul Biroului Băncii Mondiale (28 septembrie, 10 noiembrie), șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, Excelența Sa Peter Michalko (8 noiembrie), reprezentanții Secției Justiție Penală și Aplicare a Legii din cadrul Ambasadei SUA în Republica Moldova (13 noiembrie), experții

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

internaționali, contractați de către Programul pentru Justiție Transparentă (16 noiembrie), reprezentantul regional pentru Europa de Est și Asia Centrală din cadrul Organizației Internaționale de Drept (7 decembrie) și reprezentantul UNICEF din Moldova (11 decembrie).

Au fost organizate vizite, la Curtea Supremă de Justiție, ale studenților de la Facultatea de Drept a Universității Libere Internaționale din Moldova (9 martie), ale audiențelor Institutului Național al Justiției (10 martie), ale studenților de la Universitatea de Stat din Moldova și de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (5 octombrie), a 2 drupe de studenți din cadrul Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova și de elevi ai liceului „Spiru Haret” din municipiul Chișinău (25 octombrie).

Comunicate informative, despre vizitele oficiale întreprinse, au fost plasate pe pagina web a Curții (<http://despre.csj.md/index.php/despre-curtea-suprema-de-justitie/mass-media-si-relatiile-cu-publicul>).

Au fost organizate următoarele conferințe/seminare:

- Evenimentul de lansare a arhivelor digitalizate a Curții Supreme de Justiție și a Judecătoriei Nisporeni. Proiectul „Digitalizarea arhivei Curții Supreme de Justiție și a arhivei Judecătoriei Nisporeni” a fost demarat, la inițiativa președintelui Mihai Poalelungi, cu finanțarea comună a Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Estonia, prin mecanismul „Cooperare pentru Dezvoltare”. Implementarea proiectului a fost asigurată de patru companii estoniene: Academia de Guvernare Electronică (e-Guvernare), Societatea pe Acțiuni „Andmevara”, Societatea cu Răspundere Limitată „Ratus” și Societatea cu Răspundere Limitată „Arhivele Întreprinderilor din Estonia” (26 ianuarie);
- Workshop-ul „Promovarea culturii concurențiale și ajutorului de stat în Republica Moldova”, program lansat pentru judecători, în cadrul proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității, organizat prin intermediul unității de implementare, care are în calitate de autoritate contractantă și de beneficiar Consiliul Concurenței din Republica Moldova (15 septembrie);
- Seminarul „Convenția Europeană și Jurisprudența CEDO”, organizat de către Institutul Național al Justiției, în colaborare cu CSJ (23-24 octombrie);
- Seminarul „Novații jurisprudențiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului”, organizat de către Institutul Național al Justiției, în colaborare cu CSJ (20 noiembrie);
- Seminarul „Protocol și etichetă diplomatică”, organizat de către Institutul Național al Justiției, în colaborare cu CSJ (21 decembrie).

În afara planului de activitate, a fost realizată o prezentare cu tematica: „Temeiurile juridice și modalitatea contestării deciziilor irevocabile ale instanțelor naționale, la Curtea Europeană, în cadrul organizării și desfășurării Olimpiadei Naționale de Drept, la Institutul de Stat de Relații Internaționale din Moldova (3-5 mai).

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

Au fost întocmite 5 rezumate ale hotărârilor Curții Constituționale pronunțate, considerate relevante pentru activitatea instanței supreme, care au fost diseminate judecătorilor și colaboratorilor instanței, unele fiind plasate pe pagina web a Curții:

- hotărârea Curții Constituționale, referitor la excepția de neconstituționalitate a art. 16 alin. (5) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, precum și a pct. 49 din Regulamentul aferent, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 3 februarie 2005 (indemnizația de maternitate) din 9 februarie 2017;

- hotărârea Curții Constituționale, privind excepția de neconstituționalitate a art. 80 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014 (răspunderea juridică pentru neexecutarea contractului, încheiat cu o instituție bugetară din 16 martie 2017;

- hotărârea Curții Constituționale, privind controlul constituționalității unor prevederi ale art. 22 alin. (1) lit. v) din Codul de executare din 10 mai 2017;

- hotărârea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul de procedură penală (alin. (2) art. 26 CPP, alin. (1) art. 27 CPP, alin. (2) art. 101 CPP) din 22 mai 2017;

- hotărârea Curții Constituționale privind controlul constituționalității prevederilor art. 5 lit. a) și 15 alin. (2), (4) și (5) din Legea nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008, privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice, în partea ce se referă la verificarea candidaților la funcția de judecători și a judecătorilor în funcție, de către Serviciul de Informații și Securitate din 5 decembrie 2017.

Referitor la activitatea de colaborare extrajudiciară a Curții, la nivel național și internațional, menționăm că, în anul 2017:

- la 20 februarie, Curtea Supremă de Justiție a devenit membru al Rețelei Curților Superioare (SCN) din cadrul Curții Europene pentru Drepturile Omului;

- la 3 august, Curtea Supremă de Justiție și Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal au semnat Acordul de cooperare, în vederea organizării în comun a unor evenimente publice, în domeniul protecției datelor cu caracter personal; schimb reciproc de experiență și de documente relevante, pentru domeniul protecției datelor cu caracter personal.

De asemenea, în perioada vizată, s-a derulat Proiectul european „Sporirea Eficienței, Responsabilității și Transparenței Instanțelor Judecătorești, în Republica Moldova (ATRECO). În cadrul proiectului, s-a desfășurat Campania publică de informare „Justiție pentru oameni – un beneficiu adus de reforma în justiție, care a durat un an de zile și a constat în organizarea întrunirilor publice, în cele 15 orașe din Republica Moldova – localitățile, în care funcționează cele 15 judecătoria, rămase după intrarea în vigoare a legii cu privire la harta de optimizare a instanțelor de judecată. Campania a fost inițiată în februarie 2017 și finalizată în luna octombrie, în scopul informării cetățenilor cu privire la stadiul implementării reformei în sistemul judecătoresc – beneficii, impedimente, perspective. Proiectul european ATRECO a avut, ca beneficiar, Consiliul Superior al Magistraturii și, ca parteneri, Curtea Supremă de Justiție, Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești, Institutul Național al Justiției, Cancelaria de Stat, organizațiile neguvernamentale, Promo-Lex,

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

Centrul pentru Resurse Juridice din Moldova, Institutul de Justiție Civilă, reprezentanții mass-mediei, colaboratorii Direcției au luat parte la Roadshow-urile organizate.

De asemenea, colaboratorii Direcției au mai participat și în cadrul proiectului european „Sporirea Eficienței, Responsabilității și Transparenței Instanțelor Judecătorești, în Republica Moldova (ATRECO), la workshop-ul cu tematica: „Rețeaua de comunicatori a Sistemului Judecătoresc” (14-15 februarie; 18 octombrie).

Totodată, în afara planului de activitate, a fost realizat un studiu despre „Instituțiile abilitate cu funcții și atribuții de administrare judecătorească, în statele membre ale Consiliului Europei”, iar pe pagina web a Curții a fost creat Registrul de evidență a cadourilor și completat tabelar, pe ani, cu informația relevantă.

3.6. Direcția Generalizare și Sistematizare a Practicii Judiciare

Direcția a întocmit 16 generalizări (4 în afara planului de activitate); a conlucrat la întocmirea a 2 hotărâri explicative, la actualizarea a 9 proiecte de hotărâri explicative, precum și la întocmirea a 2 hotărâri de Plen, prin care au fost abrogate unele hotărâri explicative perimate. Direcția a mai participat și la elaborarea a 1 recomandări și a 1 încheieri de respingere a demersului, privind emiterea Avizului consultativ, fiind pregătite și răspunsuri la 9 petiții.

3.7. Secția Legislație

Activitatea Secției Legislație, în anul 2017, s-a axat preponderent pe:

- examinarea proiectelor de acte normative și legislative, a sesizărilor Curții Constituționale, parvenite spre avizare, la Curtea Supremă de Justiție;
- evidența completă a actelor normative și legislative ale RM, actelor juridice internaționale, la care RM este parte;
- verificarea menținerii actelor juridice în stare de control;
- evidența jurisprudenței și formarea bazei de date „Practica judiciară” și site-ul www.weblex.md;
- examinarea și modificarea codurilor, la actele plasate pe site-ul www.weblex.md și baza de date „MoldLex”, în compartimentul „Legislația cu privire la răspunderea contravențională”;
- asigurarea funcționării bibliotecii Curții Supreme de Justiție și a evidenței complete a literaturii juridice; editarea și publicarea Buletinului CSJ.

În perioada de referință au fost examinate următoarele proiecte de legi, parvenite spre avizare:

1. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*simplificarea Codului de procedură civilă*).
(06 ianuarie 2017, nr. 6 - 58/17 (Ministerul Justiției al RM));
2. Proiectul Legii cu privire la *Sistemul informațional integrat automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni*.
(24 ianuarie 2017, nr. 6 - 211/17 (Ministerul Afacerilor Interne al RM));

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

3. Proiectul *Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a examenului pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror, în temeiul vechimii în muncă.*
(27 ianuarie 2017, nr. pe - 77/17(Consiliul Superior al Magistraturii));
4. Proiectul de Lege pentru completarea *Codului penal al Republicii Moldova nr. 985 – XV din 18 aprilie 2002 cu articolul 126¹.*
(6 februarie 2017, nr. f - 6/17(Ministerul Justiției al RM));
5. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea *Legii Codului contravențional al RM (art. 392).*
(3 martie 2017 nr. 6 - 544/17 (Parlamentul RM));
6. Proiectul *Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea și completarea unor hotărâri ale Guvernului (Regulamentul muncii neremunerate în folosul comunității).*
(13 martie 2017, nr. 6 - 651/17 (Ministerul Justiției al RM));
7. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative *(privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite).*
(27 martie 2017, nr. 6 - 777/17(Ministerul Justiției al RM));
8. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative *(expertiza judiciară).*
(27 martie 2017, nr. 6 - 793/17(Ministerul Justiției al RM));
9. Proiectul *Legii privind procedura notarială.*
(03 aprilie 2017 nr. 6 - 870/17 (Ministerul Justiției al RM));
10. Proiectul de Lege nr. 57 din 13.03.2017 cu privire la înregistrarea genetică judiciară.
(13 aprilie 2017, nr. 6 - 905/17(Ministerul Afacerilor Interne al RM));
11. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea *Legii cu privire la avocatură.*
(12 aprilie 2017, nr. 6 - 906/1717 (Parlamentul RM));
12. Proiectul de Lege *a Codului administrativ.*
(06 aprilie 2017, nr. 6 - 914/17 (Parlamentul RM));
13. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative *(competența instanțelor de judecată).*
(06 aprilie 2017, nr. 6 - 923/17(Ministerul Justiției al RM));
14. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative *(privind activitatea specială de investigații).*
(06 aprilie 2017, nr. 6 - 924/17(Ministerul Justiției al RM));
15. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative *(privind contestarea Hotărârilor CSM).*
(10 aprilie 2017, nr. 6 - 949/17(Ministerul Justiției al RM));
16. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea *Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122 – XV din 14 martie 2003 (Liberarea provizorie sub control judiciar)*
(10 aprilie 2017, nr. 6 - 953/17(Ministerul Justiției al RM));
17. Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative *(privind excluderea interdicției deținerii dublei cetățenii de către ofițeri de informații și*

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

- securitate).*
(10 aprilie 2017, nr. 6 - 1002/17(Ministerul Justiției al RM));
18. Proiectul Legii cu privire la modificarea Codului civil.
(02mai 2017, nr. 6 - 1147/17 (Ministerul Justiției al RM));
19. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*art. 21¹ din Codul penal*).
(11mai 2017, nr. pe - 313/17 (Ministerul Justiției al RM));
20. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*simplificarea Codului de procedură civilă*).
(10 mai 2017, nr. 6 - 1244 /17 (Ministerul Justiției al RM));
21. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea *Legii privind protecția consumătorului*.
(18 mai 2017, nr. 6 - 1326 /17 (Ministerul Economiei al RM));
22. Proiectul Legii pentru modificarea și completarea *Constituției RM*.
(09 iunie 2017, nr. 6 - 1887 /17(Ministerul Justiției al RM));
23. Proiectul Hotărârii Guvernului *cu privire la aprobarea Programului lucrărilor Statistice, pe anul 2018*.
(31iulie 2017, nr. 6 - 2392/17(Biroul Național de Statistică al RM));
24. Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative (*privind reforma judecătorească*).
(08 septembrie 2017, nr. 6 - 2673/17 (Ministerul Justiției al RM));
25. Proiectul Hotărârii Guvernului *cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registru procedurilor de executare”*
(06 septembrie 2017, nr. 6 - 2699/17 (Ministerul Justiției al RM));
26. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*art. 128 din Codul de procedură penală*).
(30 octombrie 2017, nr. pe - 796/17(Ministerul Justiției al RM));
27. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea *Legii privind executorii judecătorești*.
(31octombrie 2017, nr. 6 - 3044/17(Ministerul Justiției al RM));
28. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Clasificatorul unic al funcțiilor publice*).
(31 octombrie 2017, nr. 6 - 3045/17(Ministerul Justiției al RM));
29. Proiectul de Lege nr. 328 din 24.10.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.
(09noiembrie 2017, nr. 6 - 3150/17(Parlamentul RM));
30. Proiectul *Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul penal și Codul contravențional)*
(20 decembrie 2017, nr. 6 - 3444/17(Ministerul Justiției al RM));
31. Proiectul Hotărârii Guvernului *ce vizează aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional judiciar*.
(18 decembrie 2017, nr. 6- 4011/17(Ministerul Justiției al RM));

3.8. Direcția Interpreți și Traduceri

Pe parcursul anului 2017 au fost efectuate:

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

traduceri:

- 157 de decizii ale Colegiului Penal;
- 89 de încheieri și decizii ale Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ;
- 24 de cereri de recurs, referințe, scrisori.
- interpretări:
- 20 de ședințe de judecată ale Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ;
- 6 ședințe de judecată ale Colegiului Penal.

3.9. Direcția Resurse Umane

În conformitate cu statul de personal al Curții Supreme de Justiție, pentru anul 2017, au fost aprobate 253 de unități.

În perioada de referință, au fost numite în funcție de judecător al Curții Supreme de Justiție – 3 persoane, 3 judecători au fost detașați, un (1) judecător a demisionat.

Au fost încetate raporturile de serviciu, prin demisie, cu 30 de funcționari.

În 2017 au fost numiți în funcție de asistent judiciar:

- prin concurs – 5 persoane;
- prin promovare – 10 persoane;

În funcție de:

- șef Direcție – o (1) persoană;
- șef Secție – o (1) persoană;
- consultant superior – două (2) persoane.

La evaluarea anuală a performanțelor profesionale ale funcționarilor publici, au fost evaluați cu calificativul „foarte bine” – 86 de funcționari, cu calificativul „bine” – 68 de funcționari și cu calificativul „satisfăcător” – un (1) funcționar. Cu calificativul „nesatisfăcător”, nu a fost evaluat niciun funcționar.

Drept urmare a evaluării perioadei de probă, 3 funcționari publici debutanți au fost confirmați în funcție publică, cu conferirea gradului de calificare al funcționarului public.

3.10. Direcția Asigurare Organizatorică și Economico-Administrativă

Pentru întreținerea Curții Supreme de Justiție, pe anul 2017, bugetul instanței a fost aprobat, în mărime de 41 737 200 de lei. Spre finele anului, bugetul a fost executat, în proporție de 99,85 %, cheltuielile efective pentru întreținerea instanței, până la închiderea anuală, constituind 42 948 742,14 lei.

Este de menționat că neexecutarea bugetului, în proporție de 100%, nu se datorează carențelor din activitatea Direcției.

Pe parcursul anului, au fost încheiate 63 de contracte, cu mai mulți agenți economici, fiind integral executate și achitate, de către Trezoreria de Stat.

În perioada de referință au fost modernizate sediile instanței, a fost realizată instalarea unui sistem de ventilare, în sediul din str. Kogălniceanu, 70.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

Pe parcursul anului au fost alocate 517 731 de lei pentru asigurarea condițiilor optime de activitate (tehnică de calcul, climatizoare). Astfel, instanța a procurat 18 calculatoare, 18 imprimante, 7 climatizoare, aspiratoare.

Totuși majoritatea cheltuielilor suportate constituie remunerarea angajaților instituției.

Pe parcursul anului de referință, instanța nu a beneficiat de împrumuturi și granturi externe. Cu titlu de donație, prin act de primire-predare, de la Ministerul Afacerilor Externe și Integrare Europeană, au fost recepționate bunuri (cărți= în valoare de 5525,72 de lei.

La 01.01.2018 sunt înregistrate datoriile creditoriale, în sumă totală de 2 547 592,17 lei, dintre care 6020,93 – constituie datoria față de agenții economici și 2 541 571,24 de lei – constituie salariul calculat pentru luna decembrie 2017, care a fost achitat în ianuarie 2018.

În perioada de gestiune, anumite delapidări sau neajunsuri ale valorilor materiale nu au fost depistate.

Pe parcursul anului de referință, instanța nu a beneficiat de împrumuturi și granturi externe.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2017 -

CONCLUZII

Raportul de activitate a Curții Supreme de Justiție, pe anul 2017, urmărește să cuprindă activitatea acesteia, ilustrând, totodată, și asigurarea respectării principiului liberului acces la actul de justiție, modalitatea prezentării informației pentru justițiabili și publicul larg, prin publicarea informațiilor, pe pagina web a instanței.

Curtea Supremă de Justiție deține principala responsabilitate, în ceea ce privește dezvoltarea consecvenței jurisprudenței și asigurarea unei interpretări uniforme a legislației, precum și a unor practici uniforme. Acesta a devenit un aspect tot mai important al activității instanței supreme, declanșat prin mecanisme juridice definite. Anul 2017 a fost unul, în care Curtea Supremă de Justiție și-a îndeplinit în continuare misiunea de unificare a practicii judiciare. Astfel, este de remarcat tendința de creștere a demersurilor, în vederea emiterii unui Aviz consultativ ce vizează modul de punere în aplicare a legii, adresate instanței supreme, de către instanțele inferioare.

Înregistrarea rezultatelor semnificative în lupta împotriva corupției califică acțiunile Curții Supreme de Justiție drept o activitate calitativ superioară și trebuie remarcată performanța judecătorilor, care au făcut eforturi deosebite pentru accelerarea actului de judecată, în condițiile respectării riguroase a legii penale și a garanțiilor procesuale, în cauze complicate, finalizate cu condamnarea unor persoane, cu funcție de demnitate publică.

Analizând deciziile adoptate în cauzele penale de corupție, se atestă că au servit ca temei de casare a sentințelor instanțelor de fond, cu adoptarea unei soluții noi, următoarele erori comise: lipsa unei aprecieri corespunzătoare a legislației în vigoare, incidente de către instanța de fond, precum și a materialului probant administrat atât la faza urmăririi penale, cât și în cadrul cercetărilor judecătorești. Ca urmare a analizării sentințelor și deciziilor pronunțate de către instanțele de judecată naționale, în cazurile de corupție, s-a observat că atât instanțele de fond, cât și cele de apel stabilesc pedepse prea blânde, în raport cu caracterul și gradul prejudiciabil al faptei sau nu dau o apreciere cuvenită principiilor generale de aplicare a pedepsei, stabilite de art. 61 din Codul penal, precum și criteriilor generale de individualizare a pedepsei, regăsite în art. 75 din Codul penal.

Indiferent însă de rezultatele notabile obținute, este în continuare rolul Curții Supreme de Justiție să asigure o înaltă calitate a actului de justiție, încrederea societății în activitatea sa, aspecte care vor constitui și în anul 2018 preocuparea cea mai importantă a instanței supreme.